

Brüsszel, 2025. november 6.
(OR. en)

15024/25

POLCOM 329

FEDŐLAP

Küldi: az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Az átvétel dátuma: 2025. november 6.
Címzett: Thérèse BLANCHET, az Európai Unió Tanácsának főtitkára

---

Tárgy: A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A
TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS
BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK
az uniós kereskedelempolitika végrehajtásáról és érvényesítéséről

---

Brüsszel, 2025.11.3.
COM(2025) 920 final

**A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK,
AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK
BIZOTTSÁGÁNAK**

az uniós kereskedelempolitika végrehajtásáról és érvényesítéséről

{SWD(2025) 940 final}

TARTALOMJEGYZÉK

I.	ÖSSZEFOGLALÓ	1
II.	AZ EU PREFERENCIÁLIS KERESKEDELMI MEGÁLLAPODÁSAINAK MAXIMÁLIS KIAKNÁZÁSA	8
II.2.	Az EU kétoldalú kereskedelmi megállapodásainak végrehajtása.....	14
III.	A KKV-K TÁMOGATÁSA ABBAN, HOGY MEGTALÁLJÁK HELYÜKET A GLOBÁLIS KERESKEDELEMBEN	20
IV.	AZ AKADÁLYOK FELSZÁMOLÁSA ÉS MEGOLDÁSOK KERESÉSE.....	25
IV.1.	Aktuális helyzet és 2024-ben tapasztalt tendenciák.....	25
IV.2.	A kereskedelmi kötelezettségek két- és többoldalú egyeztetés útján történő érvényesítése: vitarendezés.....	34
IV.3.	Az egyablakos ügyintézési pont.....	36

I. Összefoglaló

Az elmúlt években jelentős paradigmaváltás következett be a globális geopolitikában, ami az uniós kereskedelempolitika végrehajtásában és érvényesítésében is változásokat eredményezett.

Az uniós kereskedelempolitika végrehajtásáról és érvényesítéséről szóló ötödik jelentés a kereskedelmi kapcsolatok átrendezésére és erősítésére, együttműködési partnerségek kiépítésére és az egyre széttagoltabb világ összetett viszonyai közötti eligazodásra irányuló összehangolt erőfeszítéseket tükrözi, kidomborítva a kereskedelem átfogó szerepét a **versenyképesség, a biztonság és a fenntarthatóság** támogatásában.

A kereskedelmi megállapodások hozzájárultak az EU versenyképességének globális szintű megerősítéséhez

A kereskedelmi megállapodások a bizonytalan gazdasági körülmények között is elősegítették az uniós vállalatok piacra jutását harmadik országokban és növelték az uniós kivitelt a fontos ágazatokban, amint azt az alábbi példák is mutatják:

- a **Kanadába** irányuló uniós árukivitel 51 %-kal nőtt az átfogó gazdasági és kereskedelmi megállapodás (CETA) 2017 szeptemberében kezdődött ideiglenes alkalmazása óta. Ezzel szemben a világ többi részébe irányuló uniós export 20 %-kal nőtt ugyanebben az időszakban. E növekedés motorja a mezőgazdaság volt, amelynek exportja 40 %-kal bővült: az Unióból Kanadába irányuló bor- és sajt-kivitel 22 %-kal, illetve 97 %-kal nőtt¹,
- a **Japánba** irányuló uniós kivitel az EU–Japán gazdasági partnerségi megállapodás (GPM) 2019. évi hatálybalépése óta a becslések szerint 267 millió EUR-val bővült. A megállapodás előnyösnek bizonyult a borok, az italok és a feldolgozott mezőgazdasági termékek, az állati eredetű termékek (a sertéshús kivételével), a szántóföldi növények és a növényi alapú termékek ágazata számára,
- az uniós vállalkozások kereskedelmi forgalma mintegy 4 milliárd EUR-val nőtt **az andoki országok, különösen Kolumbia, Peru és Ecuador** viszonylatában annak közvetlen következményeként, hogy az EU szabadkereskedelmi megállapodása Kolumbiával és Peruval 2013-ban, Ecuadorral pedig 2017-ben ideiglenesen hatályba lépett.

Emellett a beruházásokat támogató, valamint az uniós szabályok és normák alkalmazását előmozdító, ezáltal pedig egyenlő versenyfeltételeket teremtő újabb uniós megállapodások kedvező hatást gyakoroltak a kis- és középvállalkozásokra (**kkv-k**) és **az Unión kívüli**

---

¹ Forrás: Az EU–Kanada átfogó gazdasági és kereskedelmi megállapodás utólagos értékelése; 2025. június 16-án közzétett zárójelentés-tervezet: [Circabc](#).

terjeszkedésükre. Ez alapvető fontosságúnak bizonyult annak az EU-ban működő több mint **680 000 kkv-nak, amely kiviteli tevékenységet folytat,** és az összes uniós exportáló vállalat 95 %-át teszi ki.

A Bizottság megbízásából a **CETA-ról** végzett közelmúltbeli **utólagos értékelő tanulmány**² összehasonlította a Kanadába exportáló uniós kkv-k számának a CETA előtti években (2012–2016) bekövetkezett százalékos növekedését az ideiglenes alkalmazás megkezdése utáni első öt évben (2017–2022) tapasztalt százalékos növekedéssel. A tanulmány arra a következtetésre jutott, hogy a Kanadába exportáló uniós kkv-k száma 20,3 %-kal nőtt, ami felülmúlta a nagyobb exportáló vállalkozások számának növekedését is (13,8 %).

A kereskedelmi megállapodások a rezilienciát is fokozták, és elősegítették az uniós gazdaság diverzifikálását

Az uniós kereskedelempolitikai célkitűzéseknek integrált uniós szakpolitikai rendszer részeként történő megvalósításával **bizonyos ágazatok** szélesebb körű átalakítása is támogatható.

- ipari ágazat/gépjárműipar: a (2024 decemberében politikai szinten megkötött) EU–Mercosur megállapodás hatálybalépését követően a gépkocsialkatrészekre és a gépkocsikra kivetett vámok (jelenlegi mértékük 14 %, illetve 35 %) fokozatosan megszűnnek, egyúttal csökken az uniós akkumulátorgyártáshoz szükséges kritikus fontosságú nyersanyagok kínálatát érintő exportkorlátozások kockázata,
- digitális alapú áru- és szolgáltatás-kereskedelem: az EU **a digitális kereskedelemről szóló fejezeteket** illesztett be a **Japánnal** kötött (és a közelmúltban az adatáramlásról szóló kétoldalú megállapodással kiegészített)³, valamint az **Egyesült Királysággal** és **Új-Zélanddal** kötött **kétoldalú kereskedelmi megállapodásába**, továbbá a **Chilével** és **Mexikóval** kötött korszerűsített megállapodásába. Az e-kereskedelemről szóló fejezeteket tartalmazó kétoldalú megállapodások mellett az EU a digitális kereskedelmi megállapodásokról Szingapúrral és a Koreai Köztársasággal folytatott tárgyalásokat is lezárta (2024. júliusban, illetve 2025. márciusban),
- közbeszerzés: az EU részes fele olyan kereskedelmi megállapodásoknak, mint a Kereskedelmi Világszervezet (WTO) közbeszerzésről szóló megállapodásának (GPA), amely **40 ország**⁴ (a közbeszerzésről szóló megállapodás és/vagy szabadkereskedelmi megállapodás részes felei) számára kölcsönös hozzáférést

² A Trade Impact BV 2025. június 16-án közzétett utólagos értékelő tanulmánya; [Circabc](#).

³ [EU–Japán megállapodás az adatok nemzetközi áramlásáról](#).

⁴ Albánia, Aruba, Ausztrália, Bosznia-Hercegovina, Chile, Costa Rica, Dél-Korea, Ecuador, Egyesült Államok, Egyesült Királyság, Észak-Macedónia, Grúzia, Guatemala, Honduras, Hongkong, Irak, Izland, Izrael, Japán, Kanada, Kazahsztán, Kolumbia, Koszovó, Liechtenstein, Mexikó, Moldova, Montenegró, Nicaragua, Norvégia, Örményország, Panama, Peru, Salvador, Svájc, Szerbia, Szingapúr, Tajvan, Új-Zéland, Ukrajna és Vietnám.

biztosító közbeszerzési kötelezettségvállalásokat tartalmaz, így mintegy **1,8 billió EUR értékű közbeszerzéshez** biztosít hozzáférést az Unió számára.

Gazdasági biztonság és az ellátási lánc biztonsága: A kereskedelmi megállapodások támogatták a diverzifikációt és biztosította az inputellátást

A kereskedelmi megállapodások hozzásegítették az uniós vállalatokat ahhoz, hogy **új exportpiacokat találjanak, egyúttal diverzifikálják** ellátási forrásaikat és kiviteli célpiacaikat. Ennek köszönhetően pedig rugalmasan tudtak reagálni a globális kockázatokra, és csökkenteni tudták a függőségüket bizonyos piacoktól.

Az **Unióból Oroszországba irányuló árukivitel összesen 53,1 milliárd EUR értékű** (a 2019–2021 közötti átlaghoz viszonyított 2024. évi) **viSSzaesését bőven ellensúlyozta az EU szabadkereskedelmi partnerországaiba irányuló uniós export** azonos időszakban bekövetkezett több mint 200 milliárd EUR értékű növekedése⁵.

Az Oroszországgal szembeni kereskedelmi szankciók bevezetése után az uniós vállalkozások gyorsan találtak új alternatív piacokat, gyakran olyan országokban, amelyek már kötöttek kereskedelmi megállapodást az EU-val.

- A **járművek és járműalkatrészek** Oroszországba irányuló értékesítésének 8 milliárd EUR összegű csökkenését már önmagában ellensúlyozta az Egyesült Királyságba irányuló megnövekedett, 8,8 milliárd EUR értékű kivitel.
- Az **elektromos gépek** alacsonyabb, 7 milliárd EUR összegű exportját ellensúlyozta a több más országba, köztük Svájcba, az Egyesült Királyságba, Mexikóba és Norvégiába irányuló magasabb – összesen 7,6 milliárd EUR értékű – kivitel.

Az EU hatályos kereskedelmi megállapodásainak hálózata megerősíti az Unió azon képességét, hogy fokozza **stratégiai rugalmasságát**, ezzel támogatva a hosszú távú uniós gazdasági érdekeket. Az elfogadás előtt vagy tárgyalás alatt álló új kereskedelmi megállapodások értéke szintén hangsúlyosabbá vált a közelmúltbeli fejleményekre, nevezetesen az Egyesült Államok tarifális intézkedéseire tekintettel. Ebben az összefüggésben a – például a Mercosurral kötendő – megállapodások a hatálybalépésük esetén nagymértékben hozzájárulnak majd az uniós kereskedelmi stratégia központi elemét képező diverzifikációhoz. A kétoldalú kapcsolatok sikeres rendezésével szintén ellensúlyozható lenne az amerikai vámok dominóhatása, vagyis a más országokba irányuló kínai kivitel növekedése és az uniós piaci részesedések ebből következő csökkenése.

Az uniós kereskedelmi megállapodások és partnerségek kiterjedt rendszere megerősítette az EU geopolitikai jelenlétét a rohamosan romló nemzetközi környezetben. Ezzel összefüggésben hozzájárult az **ellátási láncok rezilienciájához** annak elősegítésével, hogy az EU biztosítsa a kritikus fontosságú inputokat, például a tiszta energiára való átálláshoz és az

---

⁵ Ez az összeg megközelítőleg 270 milliárd EUR-ra emelkedik az EGT- és vámuniós partnerországok figyelembevétele esetén.

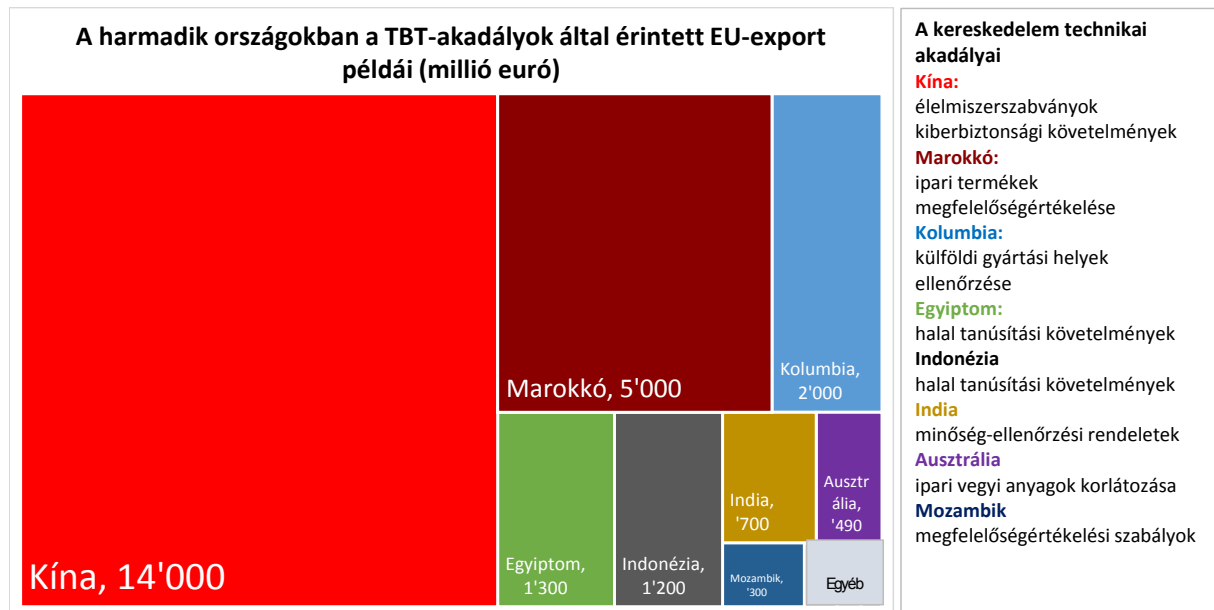
uniós gazdaság más kritikus jelentőségű ágazatai számára szükséges energiát és nyersanyagokat, valamint csökkentse az egyes piacoktól való túlzott mértékű uniós függőséget, ez a sebezhetőség ugyanis könnyen az Unió ellen fordítható.

- Az uniós kereskedelmi megállapodások elősegítették, hogy az **EU diverzifikálja** energia- és nyersanyagellátását **az Oroszországtól való függetlenedés érdekében**. Például földgáz és cseppfolyósított földgáz Norvégiából, Algériából és Kazahsztánból történő behozatalával sikerült pótolni az orosz földgázra kivetett szankciók miatt kialakult ellátási hiányt (kiegészítve az Egyesült Államokból érkező behozattal), a Chiléből és a Kongói Demokratikus Köztársaságból érkező rézbehozatal pedig betöltötte az Oroszországból érkező rézimport visszaesése miatt keletkezett űrt.
- Az uniós kereskedelmi megállapodások **a kínálat diverzifikálásához is hozzájárultak**: a szabadkereskedelmi partnerországokkal folytatott kereskedelem több termékre terjed ki, mint a „használó”, szabadkereskedelmi megállapodással nem rendelkező partnerországokkal folytatott kereskedelem. A Kereskedelmi Főigazgatóság vezető közgazdászának munkacsoportja által a svéd Nemzeti Kereskedelmi Tanáccsal együttműködésben végzett, a Kanadával, Japánnal, Vietnámmal és Szingapúrral folytatott uniós kereskedelem 2016 és 2023 közötti tendenciáit vizsgáló közelmúltbeli kutatás megerősítette, hogy az **uniós kereskedelmi megállapodások a végrehajtásuk első éveiben diverzifikáltabbá tették a kínálatot**, különösen az egyik legfontosabb termékkategóriában, a vegyipari termékek esetében. E megállapításban visszaköszönnek az ellátási lánc sebezhetőségének csökkentésére, a hasonlóan gondolkodó országokkal partnerségi kapcsolatok kialakítására, valamint az EU ipari kapacitásának megerősítésére és fokozására irányuló tágabb uniós célkitűzések.

A kereskedelmi akadályok eredményes felszámolása tisztességes versenyfeltételeket teremtett a vállalatok számára, és biztosította a kölcsönösséget

A Bizottság a **WTO és a kereskedelmi megállapodások irányítási struktúrái keretében** folytatta a **belső akadályok** – különösen a technikai akadályok – **felszámolására** irányuló munkáját. A kereskedelem harmadik országokban fennálló technikai akadályai által érintett uniós kivitel értéke 2024-ben nagyságrendileg 25 milliárd EUR volt. Amint azt az alábbi ábra mutatja, a kereskedelem technikai akadályai által leginkább érintett uniós kivitel Kínába irányul (14 milliárd EUR), majd a Marokkóba és Kolumbiába irányuló export következik (5 milliárd EUR, illetve 2 milliárd EUR).

1. ábra: Példák a kereskedelem harmadik országokban fennálló technikai akadályai által érintett uniós kivitelre (2024)

A kereskedelem technikai akadályai gyakran olyan partnerországok esetében okozzák a legégetőbb problémát, amelyekkel nem született uniós kereskedelmi megállapodás, vagy amelyek viszonylag régen kötöttek megállapodást az EU-val.

Az uniós kereskedelmi megállapodások erős intézményi eleme a kereskedelmi és ágazati szakértők közötti rendszeres kapcsolattartás révén mindegyik felet hozzásegítette ahhoz, hogy a lehető leghatékonyabban **megelőzze a kereskedelmi akadályok kialakulását, illetve felszámolja a fennálló kereskedelmi akadályokat.**

- Az EU–Japán gazdasági partnerségi megállapodással támogatott kétoldalú egyeztetést követően **Japán** úgy módosította a biztonságos élelmiszer-adalékanyagok jegyzékét, hogy védje az uniós exportőrök érdekeit. Japán 2024-ben megerősítette, hogy az Unión belül széles körben használt 33 adalékanyag továbbra is szerepel a jegyzékében, ami kidomborítja, hogy az EU jó hírnévnek örvend a kiváló minőségű és biztonságos élelmiszeripari termékek biztosítása terén.
- A stabilizációs és társulási megállapodás keretében **Szerbiával** folytatott kétoldalú egyeztetést követően Szerbia 2025 márciusában megszüntette a fapellet behozatalára vonatkozóan 2024 áprilisa óta hatályban lévő tilalmat, amelynek következtében 4 millió EUR-val csökkent az uniós kivitel. A margarin és a napraforgóolaj behozatalára vonatkozóan 2024 márciusában bevezetett mennyiségi korlátozások 2025 márciusában, a fémhulladék kivitelére vonatkozóan 2025 januárjában bevezetett mennyiségi korlátozások pedig 2025 júliusában szintén megszűntek.

Amennyiben viszont a diplomáciai tevékenység sikertelen, a Bizottság vitarendezést kezdeményez (2024 júniusa és 2025 júniusa között öt új ügy indult), vagy **autonóm intézkedéseket alkalmaz**, hogy megvédje az érdekeit. A Bizottság 2025-ben megkezdte az **EU nemzetközi közbeszerzési eszköze** szerinti hatáskörének gyakorlását, hogy fellépjen a kereskedelmi partnerországokban az uniós beszállítók, áruk és szolgáltatások közbeszerzési szerződésekhez való hozzáférését korlátozó tisztességtelen gyakorlatok ellen:

- az orvostechinikai eszközök kínai ágazatára vonatkozó vizsgálat megindítását követően a Bizottság 2025. január 14-én megállapításokat tett közzé, amelyek megerősítették, hogy **Kína** tisztességtelen bánásmódban részesítette az **orvostechinikai eszközök uniós beszállítóit** az ilyen eszközökre vonatkozó közbeszerzés során,
- a Bizottság 2025. június 19-én Kínával szembeni intézkedések bevezetéséről határozott⁶, hogy megtiltsa a kínai vállalatok számára, hogy orvostechinikai eszközökre vonatkozó, 5 millió EUR-t meghaladó értékű közbeszerzési szerződésekre tegyenek ajánlatot az EU-ban. Ezenkívül a nyertes ajánlattevők az ilyen szerződésekhez szükséges inputok legfeljebb 50 %-át szerezhetik be Kínából.

A kereskedelmi megállapodások jelentős szerepet játszottak a fenntarthatóság előmozdításában

Az uniós kereskedelmi megállapodások változatlanul **meghatározó szerepet** töltenek be a **kereskedelem és a fenntarthatóság erősítésében**. 2012 óta 14 olyan megállapodás jött létre (az első a Koreai Köztársasággal), amely a nemzetközi munkaügyi és környezetvédelmi normákat előmozdító rendelkezéseket tartalmaz. A Bizottság az e megállapodások alapján létrehozott, a Bizottságnak a kereskedelmi megállapodások végrehajtásában történő segítségnyújtás céljából vállalkozásokat, szakszervezeteket és egyéb érdekcsoportokat tömörítő uniós belső tanácsadó csoportok szoros bevonásával folytatta a munkaügyi, nemi, környezetvédelmi, éghajlat-politikai és civil társadalmi kérdésekre vonatkozó országspecifikus prioritások meghatározását.

Kolumbia, Guatemala és Moldova 2024-ben előrelépést tett a munkavállalói jogokról szóló alapvető nemzetközi egyezmények megerősítése és végrehajtása terén.

A Bizottság **egyablakos ügyintézési pontja**⁷ további két hivatalos panaszt értékelt a kereskedelemmel és a fenntartható fejlődéssel kapcsolatban, mindkettő Vietnámot érintette. Az egyik 2024 márciusában érkezett a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO) alapvető egyezményeinek megerősítésével összefüggésben, a másik pedig 2025 februárjában az emberi jogok és a munkavállalói jogok megsértését illetően.

---

⁶ HL L, 2024/2754, 2024.10.29., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2024/2754/oj.

⁷ Az egyablakos ügyintézési pont az elsődleges kapcsolattartó pont minden olyan uniós érdekelt fél számára, amely potenciális kereskedelmi akadályokkal szembesül harmadik országban, vagy a kereskedelemmel és a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos fenntarthatósági szabályoknak, illetve az általános vámkedvezmény-rendszernek való meg nem felelést tapasztal.

A jelentés tárgya

Ez az ötödik konszolidált éves **jelentés**⁸ a 2024-ben hatályos preferenciális kétoldalú kereskedelmi megállapodások⁹ és a WTO hatálya alá tartozó kereskedelmi kötelezettségvállalások végrehajtásáról és érvényesítéséről. Áttekintést nyújt a Bizottság kereskedelmi jogérvényesítési főtisztviselőjének irányításával 2024-ben és 2025 első hét hónapjában végzett főbb uniós tevékenységekről és a fontosabb eredményekről.

A **kísérő bizottsági szolgálati munkadokumentum**¹⁰ további információkat tartalmaz az EU főbb preferenciális kétoldalú megállapodásai közül 41-ről. A **Bizottság honlapján**¹¹ e jelentést kiegészítő információk találhatóak a következőkről: i. az EU preferenciális kereskedelmi partnerországokkal folytatott kereskedelmének alakulása 2024-ben, ii. a vámkedvezmények uniós kivitelre és preferenciális kereskedelmi partnerországból érkező behozatalra való alkalmazása, az EU és a tagállamok tekintetében egyaránt, és iii. a bizonyos kereskedelmi megállapodások szerinti vámkontingensek kihasználására vonatkozó adatok.

Ez a jelentés az uniós kereskedelempolitikának az EU preferenciális kereskedelmi megállapodásainak és kapcsolatainak keresztüli végrehajtására és érvényesítésére összpontosít. Emellett bizonyos területeken olyan, gazdasági biztonsággal és jogérvényesítéssel összefüggő tágabb kérdéskörökhöz is kapcsolódik, amelyek e jelentésben csak érintőlegesen szerepelnek, de külön-külön bizottsági jelentés tárgyát képezik. Ilyen kérdéskörök többek között az alábbiak:

- a **piacvédelmi eszközök** (dömpingellenes, szubvencióellenes és védintézkedések) alkalmazása, amelyet a Bizottság az éves piacvédelmi jelentésében¹² vizsgál,
- a hamisításnak, a szerzői jogi kalózkodásnak és a **szellemitulajdon-jogok** egyéb megsértéseinek figyelemmel kísérése és felszámolása, amellyel a Bizottság a kétévente közzétett, harmadik országokról szóló szellemitulajdon-jogi jelentés¹³ és a szellemitulajdonjog-sértési figyelőlista¹⁴ keretében foglalkozik,

---

⁸ A negyedik jelentés 2024. október 3-án jelent meg, és elérhető a következő internetcímen: [a Bizottság dokumentum-nyilvántartása – COM\(2024\) 385](#).

⁹ E jelentésben preferenciális az olyan megállapodás, amely szabadkereskedelmi területet hoz létre vagy liberalizálja a szolgáltatások kereskedelmét, és ennél fogva mentesül a GATT és a GATS szerinti legnagyobb kedvezményes elbánás alól.

¹⁰ Bizottsági szolgálati munkadokumentum: Egyedi tájékoztatók az uniós szabadkereskedelmi megállapodások végrehajtásáról; SWD(2025) 940; [Circabc](#).

¹¹ A Bizottság Kereskedelmi Főigazgatósága; a végrehajtásról és jogérvényesítésről szóló weboldal: [Az uniós kereskedelmi megállapodások végrehajtása és érvényesítése – Európai Bizottság \(europa.eu\)](#).

¹² A Bizottság 43. jelentése a piacvédelemről: [a Bizottság dokumentum-nyilvántartása – COM\(2025\) 428](#).

¹³ A szellemitulajdon-jogok harmadik országokban történő védelméről és érvényesítéséről szóló legutóbbi jelentés 2025. május 22-én jelent meg, és a következő címen érhető el: [a Bizottság dokumentum-nyilvántartása – COM\(2025\) 131](#).

¹⁴ A legutóbbi termékhamisítási és szellemitulajdonjog-sértési figyelőlista 2025. május 22-jén jelent meg, és a következő címen érhető el: [a Bizottság dokumentum-nyilvántartása – COM\(2025\) 132](#).

- a közvetlen külföldi befektetések átvilágítása és a kettős felhasználású termékek kivitelének ellenőrzése, vagyis a **kereskedelem és a beruházások biztonsági ellenőrzésének uniós stratégiai eszközei**, amelyekkel a közvetlen külföldi befektetések átvilágításáról¹⁵ és az (EU) 2021/821 rendeletről (az exportellenőrzési rendelet) szóló éves bizottsági jelentések¹⁶ foglalkoznak,
- az **EU általános vámkedvezmény-rendszerének** (GSP-rendszer) alkalmazása¹⁷, amellyel a Bizottság GSP-jelentései foglalkoznak.

Emellett külön éves jelentések készülnek a **külföldi támogatásokról szóló rendelet**¹⁸ és a **nemzetközi közbeszerzési eszköz** alkalmazásáról¹⁹.

II. Az EU preferenciális kereskedelmi megállapodásainak maximális kiaknázása

II.1. Preferenciális kereskedelmi partnerországokkal folytatott uniós kereskedelem – főbb fejlemények 2024-ben

2024-ben hatályba lépett az EU–Új-Zéland szabadkereskedelmi megállapodás (2024. május 1.) és a Kenyával kötött gazdasági partnerségi megállapodás (2024. július 1.), ezzel már 44 preferenciális kereskedelmi megállapodás²⁰ van hatályban, és az EU teljes külkereskedelmének 46,1 %-át fedi le²¹.

Amint az alábbi 2. ábrán látható, az EU legjelentősebb preferenciális kereskedelmi partnerországai (vagyis azon országok, amelyeknek a preferenciális kereskedelmi partnerországokkal folytatott uniós kereskedelmen belüli részaránya meghaladja az 5 %-ot) közé az Egyesült Királyság (a preferenciális kereskedelmi partnerországokkal folytatott uniós kereskedelem 21,8 %-a), majd Svájc (14,2 %), Törökország (9,1 %), Norvégia (6,9 %), Japán

¹⁵ Ötödik éves jelentés az Unióba irányuló közvetlen külföldi tőkebefektetések átvilágításáról és a 2025. október 14-i bizottsági szolgálati munkadokumentum; [a Bizottság dokumentum-nyilvántartása - COM\(2025\)632](#).

¹⁶ Lásd az (EU) 2021/821 rendelet végrehajtásáról szóló jelentést és a frissített statisztikai kimutatás a kettős felhasználású termékek exportellenőrzéséről, 2025. január 30.; COM(2025) 19; [a Bizottság dokumentum-nyilvántartása – COM\(2025\) 19](#).

¹⁷ A GSP-rendelet alkalmazásáról szóló legutóbbi jelentés: JOIN(2023) 34; [a Bizottság dokumentum-nyilvántartása – JOIN\(2023\) 34 \(europa.eu\)](#).

¹⁸ Lásd az (EU) 2022/2560 rendelet (HL L 330., 2022.12.23., 1. o.) 52. cikkét. Az első jelentés 2026-ban esedékes.

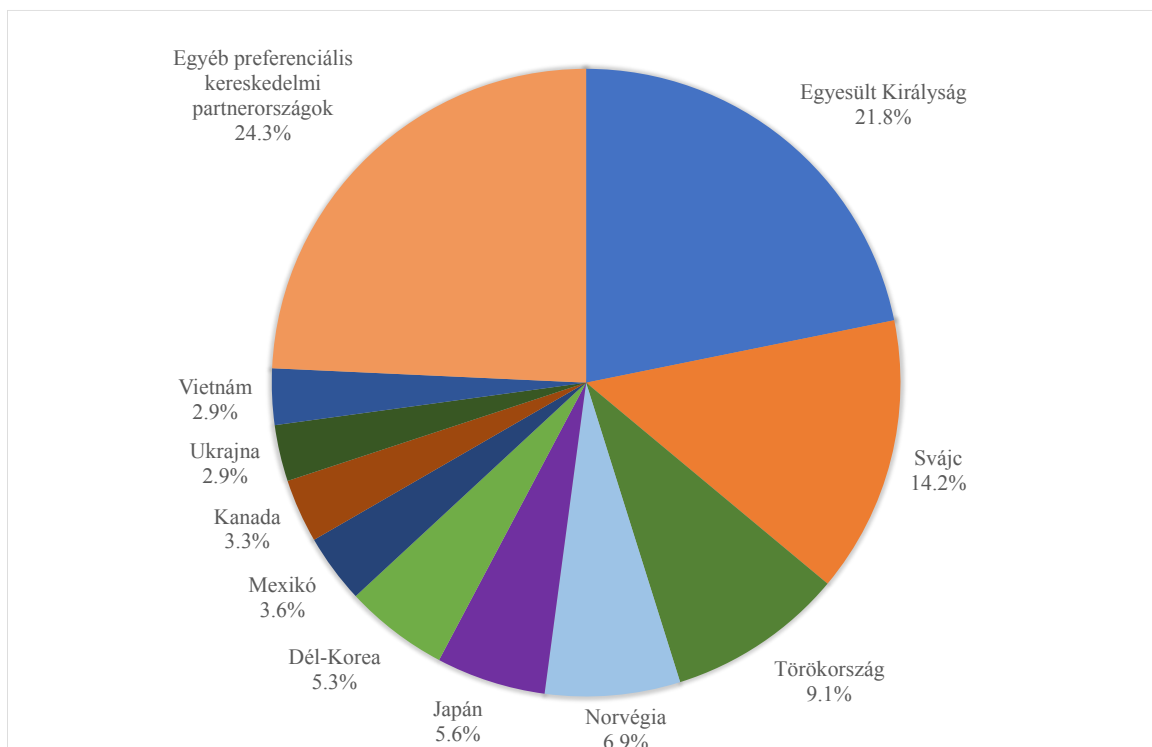
¹⁹ Lásd a 2025. július 30-i (EU) 2022/1031 rendelet 13. cikke szerinti jelentést; COM(2025) 430 final; [eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:52025DC0430](#).

²⁰ A megállapodások jegyzéke a következő címen érhető el: https://policy.trade.ec.europa.eu/eu-trade-relationships-country-and-region/negotiations-and-agreements_hu.

²¹ Az Argentínával, Brazíliával, Paraguayval és Uruguayjal (a Mercosur-országokkal) kötendő megállapodásokkal, valamint a Kelet-afrikai Közösséggel és a Nyugat-afrikai Államok Gazdasági Közösségével kötendő, véglegesített, jelenleg elfogadásra váró (a teljes uniós kereskedelem 3,4 %-át kitevő) gazdasági partnerségi megállapodásokkal beleszámításával az uniós preferenciális kereskedelmen belüli részarány közel 50 %-ra emelkedik.

(5,6 %) és Dél-Korea (5,3 %) tartozott. 2024-ben ez a hat partnerország tette ki az uniós preferenciális kereskedelem 63 %-át.

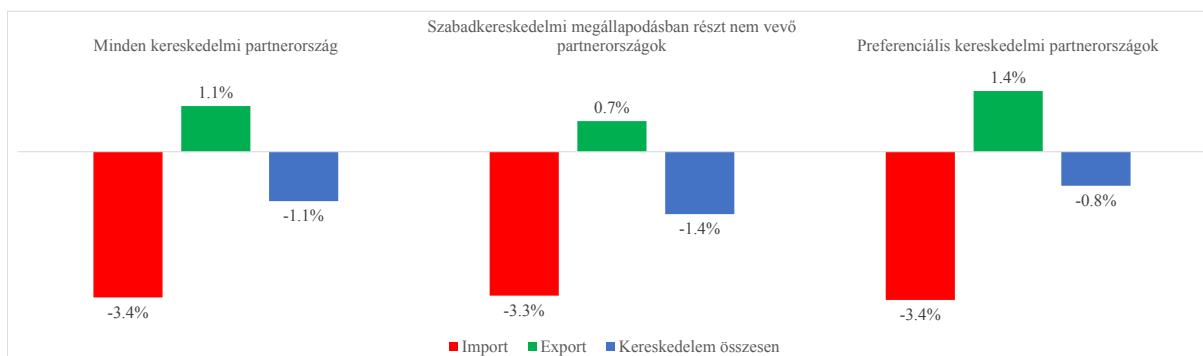
2. ábra: Uniós kereskedelem preferenciális kereskedelmi partnerországokként (2024)

Forrás: Eurostat Comext

Amint az alábbi 3. ábrán látható, a preferenciális kereskedelmi partnerországokkal folytatott uniós kereskedelem ugyan 0,8 %-kal csökkent 2024-ben, az összes partnerországgal és a szabadkereskedelmi megállapodásban részt nem vevő partnerországokkal folytatott uniós kereskedelemben viszont ennél nagyobb mértékű csökkenés volt kimutatható (−1,1 %, illetve −1,4 %). Ugyanebben az időszakban a preferenciális kereskedelmi partnerországokba irányuló uniós kivitel 1,4 %-kal bővült, ezzel felülmúlta az összes partnerországba és a szabadkereskedelmi megállapodásban részt nem vevő partnerországokba irányuló export növekedését (1,1 %, illetve 0,7 %).

3. ábra: Az uniós árukereskedelem éves növekedése partnertípusonként (2023–2024)

Forrás: Eurostat Comext

Különösen a **korszerűbb kereskedelmi megállapodásokról**, például a CETA-ról, az EU–Japán gazdasági partnerségi megállapodásról és az EU–Vietnám szabadkereskedelmi megállapodásról állapítható meg, hogy jellemzően megkönnyítik az uniós ipari szereplők piacra jutását.

- Például a 2020 augusztusában hatályba lépett **EU–Vietnám szabadkereskedelmi megállapodás** az egyik legambiciózusabb kereskedelmi megállapodás, amelyet az EU fejlődő országgal kötött. Emellett fokozatosan megszüntette a vámokat, és visszaszorította a nem vámjellegű akadályokat, ezzel jobb piacrajutási feltételeket biztosított mindkét fél számára. Az elmúlt öt évben az ASEAN-4-országokba²² irányuló uniós export növekedésének kétharmada a Vietnámba irányuló uniós kivitelnek volt betudható. Az EU számára legjelentősebb termék kategóriában, vagyis a 30. fejezetben (gyógyszeripari termékek) a kivitel a 2019. évi 1,1 milliárd EUR-ról közel kétszeresére, 2,1 milliárd EUR-ra nőtt 2024-ben, miközben az uniós gyógyszerexport 60 %-át tette ki mindkét évben²³.
- Az EU–Japán gazdasági partnerségi megállapodás hatálybalépése óta folyamatosan növekszik a nyertes uniós ajánlattevők száma a **japán** kormányzati közbeszerzési piacon. A rendelkezésre álló legfrissebb, 2022. évi adatok alapján az uniós vállalatok 317 millió EUR értékben nyertek el közbeszerzési szerződéseket Japánban.

Az uniós kereskedelmi megállapodások azt is elősegítették, hogy az EU megőrizze az agrár-élelmiszeripari termékek első számú exportőreként elfoglalt pozícióját

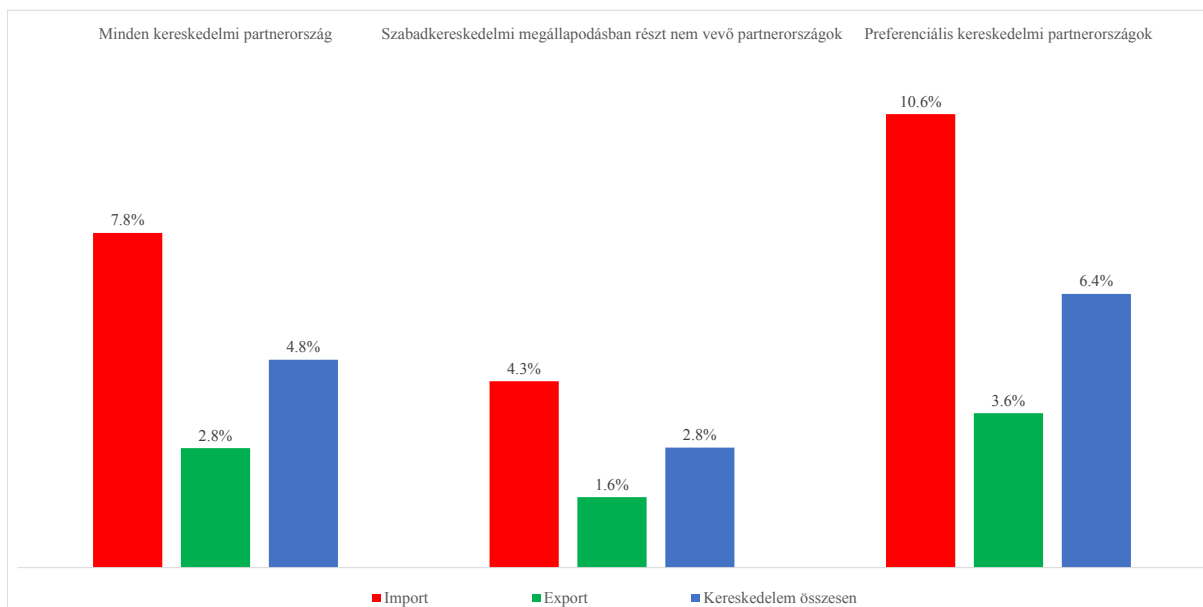
Az összes partnerországba irányuló uniós **agrár-élelmiszeripari export** 2024-ben új rekordot ért el 235 milliárd EUR-val (2023-hoz képest +2,8 %). 2024-ben a preferenciális kereskedelmi partnerországokkal folytatott uniós kereskedelem (import és export) nagyobb mértékben (+6,4 %-kal) nőtt, mint a szabadkereskedelmi megállapodásban részt nem vevő partnerországokkal folytatott uniós kereskedelem (+2,8 %).

---

²² Az ASEAN-4-országok közé Indonézia, Malajzia, a Fülöp-szigetek és Thaiföld tartozik.

²³ Forrás: Eurostat (Comext).

4. ábra: Az uniós agrár-élelmiszeripari kereskedelem éves növekedése partnertípusonként (2023–2024)

A preferenciális kereskedelmi partnerországok között és összességében véve is egyértelműen az **Egyesült Királyság** az uniós agrár-élelmiszeripari export első számú célpiaca, amely a teljes uniós kivitel 23 %-át fogadja.

Az **Egyesült Királyságba** irányuló uniós agrár-élelmiszeripari export az EU–Egyesült Királyság kereskedelmi és együttműködési megállapodás 2021. évi hatálybalépése és 2024 között 12 milliárd EUR-val bővült (+29 %). Az uniós kivitel szintén nőtt **Ukrajna** esetében 2016 óta 2,1 milliárd EUR-val (+139 %), **Kanada** esetében 2017 óta 1,6 milliárd EUR-val (+51 %), **Japán** esetében pedig 2019 óta 1 milliárd EUR-val (+15 %).

Az uniós **agrár-élelmiszeripari behozatal** a 2023. évi csökkenést követően visszatért a 2022. évi szintre, és teljes értéke 2024-ben megközelítette a 172 milliárd EUR-t. Ez a fellendülés elsősorban a kakaó, a kávé, a gyümölcsök és a diófélék magasabb importárainak tudható be. **Brazília** a teljes uniós agrár-élelmiszeripari behozatalból 10 %-os piaci részesedéssel az EU fő beszállítója volt, majd az **Egyesült Királyság** következett (9 %), amely megszilárdította a preferenciális kereskedelmi partnerországok körében az uniós agrár-élelmiszeripari import első számú forrásaként betöltött pozícióját. **Ukrajna** fontos beszállító az uniós élelmiszerláncban (8 %): a főként az uniós takarmány piacra irányuló ukrán kivitel felét a gabona tette ki.

Az EU kereskedelmi megállapodásainak kiterjedt rendszere hozzájárult az általában véve erős uniós agrár-élelmiszeripari exportteljesítményhez. A vonatkozó kereskedelmi megállapodások végrehajtását követően különösen **Kanadával**, **Japánnal** és **Vietnámmal** fokozódott az uniós agrár-élelmiszeripari kereskedelem, mivel a vámok megszűnése vagy csökkenése következtében jelentősen nőtt a kedvezményes hozzáférést élvező termékek kivitele. A Bizottság 2024 novemberében közzétett, a CETA alapján kedvezményes hozzáférést élvező

uniós termékek exportteljesítményét vizsgáló tanulmánya²⁴ kimutatta, hogy 2019 és 2023 között átlagosan 14 %-kal nőtt az export, ami 400 millió EUR többletnek felel meg. Ez a siker részben annak tudható be, hogy a tagállamokkal folytatott szoros együttműködés révén folyamatosan **megszűntek az egészségügyi és növényegészségügyi akadályok** a partnerországokban (2020 és 2024 között 95).

A nagy értékű uniós termékek kivitele a **földrajzi jelzések** szabadkereskedelmi megállapodások és egyéb nemzetközi megállapodások szerinti oltalma révén védelemben részesül. 2024. december 31-én számos uniós **földrajzi jelzés részesült oltalomban több mint 30 olyan országgal kötött kétoldalú megállapodás alapján**, amelyek együttesen a világ GDP-jének mintegy 60 %-át és népességének 30 %-át teszik ki.

Új-Zéland – az oltalom alatt álló uniós földrajzi jelzések előnyei

- A földrajzi jelzéseknek az **EU–Új-Zéland szabadkereskedelmi megállapodásban** előírt oltalmára tekintettel Új-Zélandnak ki kell vonnia a piacról azokat a termékeket, amelyek nem rendelkeznek valódi földrajzi jelzéssel. A leggyakoribb földrajzi jelzések (például feta, portói és prosecco) esetében legfeljebb kilenc évig tartó átmeneti időszak engedélyezett, két név pedig mentességben részesült.
- A földrajzi jelzéseknek az EU–Új-Zéland szabadkereskedelmi megállapodás szerinti oltalma előnyös az uniós termelők számára, mivel védi a jogait, és kiküszöböli a tisztességtelen versenyt.

Az uniós agrár-élelmiszeripari kereskedelem általánosságban véve nagymértékben diverzifikált, és számos importáló és exportáló partnerországra terjed ki. Mindazonáltal bizonyos agrár-élelmiszeripari termékeknél továbbra is kereskedelmi függőség áll fenn²⁵. Ami a behozatalt illeti, a szabadkereskedelmi megállapodások biztosítják az EU és a partnerei közötti kereskedelmi kapcsolatok stabilitását, fokozva az EU rezilienciáját. A Tanács 2025. június 12-én rendeletet is elfogadott, amelyben új vámokat vetett ki azokra a még Oroszországból és Belarusból behozott mezőgazdasági termékekre és egyes műtrágyákra, amelyekre addig nem vonatkoztak kiegészítő vámok. A cél az EU e behozataltól való függőségének, egyúttal pedig az orosz exportbevételeknek a csökkentése volt, ezáltal korlátozva Oroszország képességét az Ukrajna elleni agressziós háború finanszírozására. A rendelet 2025. július 1-jén lépett hatályba.

²⁴ Az Európai Bizottság Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Főigazgatósága által 2024. november 26-án közzétett tanulmány: [Monitoring Agri-Trade policy](#) (Agrárkereskedelmi Politikai Figyelő).

²⁵ Negyedik jelentés az uniós élelmiszezbiztonsági helyzetről; [EU Agricultural Economic briefs](#) (Uniós agrárgazdasági összefoglalók).

A preferenciális kereskedelmi partnerországokkal folytatott uniós szolgáltatás-kereskedelem nagyobb mértékben nőtt, mint a szabadkereskedelmi megállapodásban részt nem vevő partnerországokkal folytatott kereskedelem

Az EU preferenciális kereskedelmi partnerországokkal folytatott szolgáltatás-kereskedelmének (import és export) ²⁶ értéke az elérhető legfrissebb számadatok alapján 2023-ban 1,3 billió EUR volt, ami a teljes uniós szolgáltatás-kereskedelem közel felét (48 %-át) tette ki. 2022-ben és 2023-ban a preferenciális kereskedelmi partnerországokkal folytatott uniós kereskedelem **gyorsabb ütemben bővült**, mint a szabadkereskedelmi megállapodásban részt nem vevő partnerországokkal folytatott uniós kereskedelem (+4,5 % szemben a +1,2 %-kal).

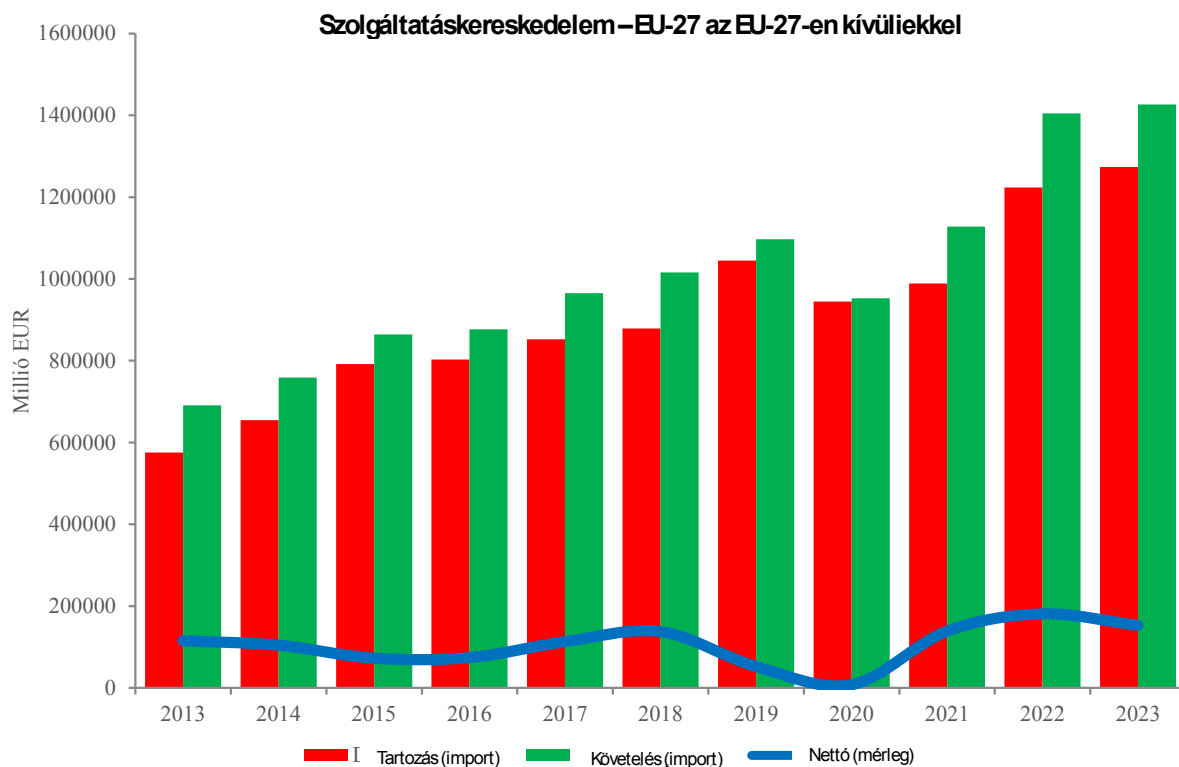
Az EU preferenciális kereskedelmi partnerországokkal folytatott szolgáltatás-kereskedelmének mérlege 178,2 milliárd EUR **többletet**, míg a világ többi részével folytatott kereskedelmének mérlege 25,4 milliárd EUR hiányt mutatott. A teljes uniós szolgáltatás-kereskedelmi mérleg 2023-ban 152,8 milliárd EUR volt, ami 2022-höz képest 15,6 %-os csökkenést jelent.

Az **uniós szolgáltatás-kereskedelem** (import és export) a Covid19-világjárványból való kilábalás során, 2021 és 2022 között meredeken felívelt (+24,1 %), azt követően viszont 2023-ban a megszokottabb szintre lassult a növekedés (+2,8 %). Eközben az **uniós szolgáltatás-export** mintegy 1 427 milliárd EUR-t tett ki 2023-ban (+1,6 % 2022-höz képest). A fontosabb exportágazatok az egyéb üzleti szolgáltatások (23,9 %), a telekommunikációs, számítástechnikai és informatikai szolgáltatások (20,7 %), az áru fuvarozási és személyszállítási szolgáltatások (17,2 %), az utazási szolgáltatások (12,6 %) és a pénzügyi szolgáltatások (7,1 %) voltak. Az uniós szolgáltatás-import értéke mintegy 1 274 milliárd EUR volt (+4,1 % 2022-höz képest).

---

²⁶ A preferenciális kereskedelmi partnerországok közé a 76 ország tartozik, amellyel az EU preferenciális kereskedelmi megállapodást kötött, függetlenül attól, hogy a megállapodás hatálya a szolgáltatásokra is kiterjed-e.

5. ábra: Az uniós szolgáltatáskereskedelem éves növekedése (2022–2023)

Az EU globális vezető szerepet tölt be a digitálisan nyújtott szolgáltatások terén, amelyek 2023-ban a szolgáltatások teljes uniós külkereskedelmének több mint felét (54 %-át) tették ki, importjuk és exportjuk értéke pedig mintegy 3 billió EUR volt.

II.2. Az EU kétoldalú kereskedelmi megállapodásainak végrehajtása

A. A piacra jutásra vonatkozó kötelezettségvállalások végrehajtása

Az akadályok megelőzése/felszámolása a szabadkereskedelmi megállapodások által létrehozott bizottságok keretében

A potenciális kereskedelmi akadályok kezelése terén szerzett tapasztalatok következetesen azt mutatják, hogy az EU akkor a legeredményesebb, ha még azelőtt fel tudja ismerni és előre tudja jelezni az új jogalkotási vagy szabályozási akadályokat, hogy azoknak joghatása lenne. Ez az egyik oka annak is, hogy a WTO-ban és az uniós kereskedelmi megállapodások irányítási struktúráiban egyaránt nagy hangsúlyt kap az átláthatóság és a korai előrejelzés. A megelőzés a kkv-k számára is alapvető fontosságú, mivel előfordulhat, hogy korlátozott erőforrásokkal rendelkeznek az exportpiacaikat érintő esetleges fejlemények figyelemmel kíséréséhez.

Eddig az együttes fellépés, vagyis a Bizottság, az uniós küldöttségek, a tagállamok, valamint a partnerországokban és az EU-ban egyaránt működő vállalkozások erőforrásainak együttes mozgósítása bizonyult a legeredményesebbnek. Például az **EU–Egyesült Királyság**

kereskedelmi és együttműködési megállapodás alapján megvalósult összehangolt fellépés a közelmúltban elősegítette annak megelőzését, hogy potenciális akadály alakuljon ki az Egyesült Királyság 646 millió EUR költségvetésű fenntartható ipari jutalmazási programja útján a tengeri szélenergiába történő beruházásokhoz nyújtott támogatások formájában. Az EU 2022-ben sikeresen megtámadta ezt az intézkedést.

A kapacitásépítés érdekében a Bizottság és a tagállamok folyamatosan keresik az Unió küldöttségei és a tagállamok harmadik országbeli nagykövetségei közötti információáramlás megkönnyítésének gyakorlati módjait.

A kereskedelmi megállapodások előmozdították az együttműködést a közös érdekű területeken

A joghatóságok közötti eltérő műszaki előírások kezelése nagymértékben befolyásolja a külföldi üzleti tevékenységek költségeit és összetettségét. Ezért az EU arra használja a kereskedelmi megállapodásait, hogy megkönnyítse a szabályozási együttműködést a közös érdekű területeken, és csökkentse a költségeket mindegyik fél megközelítésének elismerésével és az összeegyeztetésük előmozdításával. Az alábbiakban néhány példa található a 2024-ben folytatott sikeres együttműködésre.

- Az Európai Gyógyszerügynökség és a Health Canada között az **EU–Kanada szabályozási együttműködési fórumon** keresztül folytatott szabályozási egyeztetés révén sikerült javítani a gyermekgyógyászati alkalmazásra szánt gyógyszerekhez való hozzáférést. A Kanadai Hidrogénszövetség és a Hydrogen Europe a megbeszéléseik eredményeként 2024 júniusában **egyetértési megállapodást** írt alá, a megbeszélések pedig folytatódnak a hidrogénenergia, a fenntartható gyakorlatok és a mesterséges intelligencia szabályozásáról.
- A piacra jutást a megfelelőségértékelésről szóló **kölcsönös elismerési megállapodások** is megkönnyítették azáltal, hogy szükségtelenné tették a költséges kétszeri vizsgálatot. 2024-ben új uniós megfelelőségértékelő szervezet kapott akkreditációt az 1999. évi EU–USA kölcsönös elismerési megállapodás²⁷ alapján, két uniós megfelelőségértékelő testület akkreditációját pedig megújították az EU–Japán kölcsönös elismerési megállapodás alapján.

B. Középpontban a kereskedelem és a fenntartható fejlődés

A Bizottság 2024-ben folytatta a kereskedelemre és a fenntartható fejlődésre vonatkozó szakpolitika felülvizsgálatának²⁸ végrehajtását, amelynek keretében elismerte a kereskedelem és a fenntartható fejlődés kereskedelempolitikában betöltött szerepét.

²⁷ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=celex%3A21999A0204%2801%29>.

²⁸ A kereskedelemre és a fenntartható fejlődésre vonatkozó felülvizsgálat főbb következtetéseinek összefoglalását lásd a végrehajtásról és az érvényesítésről szóló 2022. évi éves jelentésben, amely a következő címen érhető el: [A Bizottság dokumentum-nyilvántartása – COM\(2022\) 730 \(europa.eu\)](#).

A kereskedelemről és fenntartható fejlődésről kifejezetten rendelkező 14 uniós megállapodás esetében a Bizottság az e megállapodások alapján létrehozott **uniós belső tanácsadó csoportokkal szoros együttműködésben** folytatta a munkaügyi, nemi, környezetvédelmi, éghajlat-politikai és civil társadalmi kérdésekre vonatkozó **országspecifikus prioritások** meghatározását. A legutóbbi három megállapodás (az **EU–Chile ideiglenes kereskedelmi megállapodás**, az **EU–Kenya gazdasági partnerségi megállapodás** és az **EU–Új-Zéland szabadkereskedelmi megállapodás**) szintén tartalmaz kötelező erejű rendelkezéseket a nemek közötti egyenlőségre, a nők társadalmi szerepvállalásának növelésére és a munkavállalói jogokra vonatkozóan.

A Bizottság 2024-ben független tanácsadót bízott meg azzal, hogy végezze el az **uniós szabadkereskedelmi megállapodások fő környezeti tényezőkre, köztük az éghajlatra gyakorolt hatásának utólagos értékelését**. A 2025 februárjában közzétett értékelés²⁹ dokumentumalapú elemzés és különféle érdekelt felekkel készített interjúk alapján hét uniós kereskedelmi megállapodás környezetvédelmi és éghajlat-politikai rendelkezéseinek hatásáról nyújt kvalitatív elemzést. Az értékelést 20 esettanulmány kíséri, összesen 11 partnerországra vonatkozóan.

- Az értékelés általánosságban megerősítette, hogy a szabadkereskedelmi megállapodások környezetvédelmi rendelkezései kedvező hatást gyakoroltak a környezetre és az éghajlatra a partnerországokban, és kiemelte, hogy nem vezettek visszalépéshez a környezetvédelmi és éghajlat-politikai normák terén a kereskedelem ösztönzése és a beruházások vonzása érdekében.
- Az értékelés konkrétan kimutatta, hogy az uniós szabadkereskedelmi megállapodások éghajlat-politikai és környezetvédelmi rendelkezései általában véve elérték célkitűzéseiket, és eredményesek voltak. Egyúttal hatékonyak is bizonyultak, mivel a célkitűzések elérésének előnyei meghaladták az érdekelt feleknél felmerült költségeket.
- Végeterül az értékelés arra a következtetésre jutott, hogy az uniós szabadkereskedelmi megállapodások környezetvédelmi rendelkezései koherensek és relevánsak.

2024-ben további prioritás volt az előrehaladás figyelemmel kísérése az első, **kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel kapcsolatos panasz** kezelése terén. E panaszt 2022 májusában nyújtotta be az egyik nem kormányzati szervezet a Bizottság egyablakos ügyintézési pontjához a **perui** és **kolumbiai** bányászati ágazatban dolgozó munkavállalók jogaival összefüggésben. Az említett országokkal 2024-ben is folytatódott a párbeszéd a munkaügyi jogszabályaik végrehajtásával kapcsolatos problémák feltárása érdekében. Kolumbia esetében a megbeszélések az országban zajló munkaügyi reformok eredményeire

---

²⁹ <https://circabc.europa.eu/ui/group/8a31feb6-d901-421f-a607-ebbdd7d59ca0/library/01b3ba3c-a300-45ca-b12c-d069db91ed7e/details?download=true>.

összpontosítottak. Ami a Peruval a kereskedelem és a fenntartható fejlődés terén folytatott együttműködést illeti, 2024 márciusában és novemberében közzétették az egyesülés szabadságával, a gyermekmunkával, a kényszermunkával, az informális munka elleni küzdelemmel és különösen a munkaügyi ellenőrzési rendszer megerősítésével kapcsolatos technikai együttműködési tevékenységek jegyzékét. E tevékenységek végrehajtása az elkövetkező években várható az uniós programok keretében nyújtott széles körű támogatással.

E munka pozitív eredményei mutatják, hogy a civil társadalom fontos szerepet játszik abban, hogy harmadik országokban felhívja a figyelmet a kereskedelemre és fenntartható fejlődésre vonatkozó szakpolitikának való megfelelésre, és nyomon kövesse az ezzel kapcsolatos fejleményeket.

2024 márciusában beérkezett a **második hivatalos, kereskedelemre és a fenntartható fejlődésre vonatkozó szakpolitikával kapcsolatos panasz** az egyablakos ügyintézési ponthoz. A panasz az **EU–Vietnám szabadkereskedelmi megállapodás** kereskedelemről és fenntartható fejlődésről szóló fejezetét érintette, különösen Vietnám kötelezettségvállalását azzal összefüggésben, hogy a feleknek *„folyamatos és tartós erőfeszítéseket kell tenniük az alapvető ILO-egyezmények megerősítésére”*. A Bizottság előzetes értékelés keretében megállapította, hogy Vietnám csekély előrelépést tett a 87. sz. ILO-egyezmény megerősítésére irányuló folyamatos és tartós erőfeszítések tekintetében. 2024. november 27-én Vietnám új szakszervezeti törvényt fogadott el. Ez az új törvény azonban nem sem feltételként, sem követelményként nem írja elő a 87. sz. egyezmény megerősítését, ahogy a 87. sz. egyezmény megerősítésének sem minősül. A vietnámi belügyminisztérium 2025. március 21-én naprakész írásbeli tájékoztatást adott több, az Unió számára lényeges munkaügyi kérdésben. A levél tartalmazott néhány közelmúltbeli meglátást, és ismertette az új szakszervezeti törvény Vietnám általi értelmezését, de nem mutatta be kellő részletességgel Vietnám korábbi és tervezett erőfeszítéseit annak vizsgálatára, hogy teljesíti-e azt az EU–Vietnám szabadkereskedelmi megállapodás szerinti kötelezettségvállalást, miszerint folyamatos és tartós erőfeszítéseket tesz a 87. sz. ILO-egyezmény megerősítésére. Ezért további elemzésre van szükség, amelyhez a Bizottság további információkat vár Vietnámtól.

Szintén az EU–Vietnám szabadkereskedelmi megállapodással összefüggésben érkezett 2025 februárjában a **harmadik, kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel kapcsolatos panasz** az emberi jogok és a munkavállalói jogok megsértését illetően. A Bizottság jelenleg végzi e panasz előzetes értékelését.

A kereskedelemről és a fenntartható fejlődésről szóló fejezeteket tartalmazó uniós kétoldalú kereskedelmi megállapodások alapján **kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel foglalkozó vegyes bizottságok** jönnek létre a kereskedelemmel és a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos kérdések megvitatása céljából.

Az alábbiakban ismertetett példákban kiderül, hogy 2024-ben érezhető előrelépés történt a munkavállalói jogokról és a környezetről szóló alapvető egyezmények megerősítése és végrehajtása, ami arra készítette a partnerországokat, hogy továbbfejlesztették vonatkozó nemzeti kereteiket (az EU-val kötött megállapodásuk rendelkezéseivel összhangban).

- **Kolumbia** 2024. december 6-án megerősítette a 156. sz. ILO-egyezményt (a családi kötelezettségekkel bíró munkavállalókról szóló egyezményt). **Guatemala** 2024. augusztus 6-án megerősítette a 191. sz. ILO-egyezményt (a biztonságos és egészséges munkakörnyezetről szóló egyezményt). **Moldova** 2024. március 19-én megerősítette a 190. sz. ILO-egyezményt (az erőszak és zaklatás elleni egyezményt).
- **Moldova a nemzeti munkaügyi és környezetvédelmi rendelkezéseinek korszerűsítése** terén is előrelépést tett. Éghajlatváltozásról szóló jogszabályt fogadott el, amely meghatározza a nettó zéró üvegházhatásúgáz-kibocsátás 2050-ig történő elérésének jogi keretét. Moldova ezenkívül 2024-ben elindította a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó, alacsony üvegházhatásúgáz-kibocsátást támogató fejlesztési programját, és környezettudatos tervezési követelményeket is közzétett 21, energiafogyasztást befolyásoló termékre vonatkozóan. A munkaügyi ellenőrzéseket illetően Moldova olyan jogszabály-módosításokról számolt be, amelyek lehetővé teszik előre be nem jelentett ellenőrzések végrehajtását a be nem jelentett munkavégzés észlelésének és rendezésének elősegítése érdekében. E téren előrelépést tett **Grúzia** is, amely további munkaerő-felvétel, képzés és kapacitásépítés révén még jobban megerősítette munkaügyi ellenőrzési rendszerét. Az ország emellett elfogadta a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó nemzeti éghajlatváltozási stratégiáját.

A Bizottság a korábbi évekhez hasonlóan az uniós kereskedelmi megállapodások alapján létrehozott, **kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel foglalkozó bizottságokon** keresztül egyeztetett a partnerországokkal a kereskedelemre és a fenntartható fejlődésre vonatkozó szakpolitika felülvizsgálatának meghatározó elemeiről, és **fokozta a környezetvédelmi és éghajlat-politikai ügyekben, valamint a nemi kérdésekben folytatott együttműködést**. A munka elsősorban célzott szakpolitikai párbeszéd és zöld partnerségek keretében zajlott. Az alábbi példák a 2024-ben elért eredményeket szemléltetik.

- **Az EU és a Koreai Köztársaság** elmélyítette együttműködését a 2023 májusában elindított **zöld partnerség** keretében, amely olyan, kereskedelemmel kapcsolatos kérdésekre terjed ki, mint a tengeri szélenergia, a hajózási ágazat dekarbonizációja, a körforgásos gazdaság és az importárúk karbonintenzitását ellensúlyozó mechanizmus (CBAM).
- **Az EU és Japán** fokozta a **zöld szövetség** keretében folytatott együttműködését olyan kérdésekben, mint a szén-dioxid-árzás, a tengeri szélenergia, valamint a szén-dioxid-leválasztás és -hasznosítás.
- Az EU és **Szingapúr** megerősítette együttműködését a zöld átállást támogató technológiák terén.
- Párbeszéd indult az EU és **Közép-Amerika**, valamint egyrészt az EU, másrésztől **Peru, Kolumbia és Ecuador** között annak érdekében, hogy megerősítsék a rájuk vonatkozó kereskedelmi megállapodások fenntarthatósági elemének végrehajtását.

- **Az EU és Kanada** megbeszéléseket folytatott a **kereskedelmi és nemek közötti egyenlőségre vonatkozó CETA-ajánlás**³⁰ végrehajtásáról. Rendezvényeket tartottak azzal a céllal, hogy szakpolitikákra, jogszabályokra és bevált gyakorlatokra vonatkozó információkat osszanak meg különféle kérdésekben. A 2024. évi civil társadalmi fórum keretében 2024. március 19-én munkaértekezletet szerveztek a kereskedelemről, a nemek közötti egyenlőségről és a kkv-król, 2024 áprilisában pedig Torontóban tartottak rendezvényt a nők nemzetközi kereskedelemben való támogatásáról.

A kereskedelemről és a fenntartható fejlődésről szóló fejezetek alapján kialakított struktúrák szintén kulcsfontosságú fórumot biztosítottak ahhoz, hogy az EU partnerországai **alaposabban megismerjék** a fenntarthatóságra vonatkozóan a **közelmúltban javasolt vagy elfogadott uniós jogszabályokat**, amelyek közül néhány komoly aggályokat keltett különböző partnerországokban. Például a kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel foglalkozó bizottság Új-Zélanddal tartott legutóbbi ülésének előkészítéseként a Bizottság az EU és Új-Zéland fenntartható erdőgazdálkodással foglalkozó szakértői közötti találkozót szervezett az erdőirtásról.

Az EU tovább finanszírozta a fenntarthatósági célkitűzéseket támogató technikai együttműködést

Annak érdekében, hogy előrelépést érjen el az uniós kereskedelmi megállapodások fenntartható fejlődési szempontok tekintetében történő végrehajtása és érvényesítése terén, a Bizottság általában a partnerországoknak kínált ösztönzőkre támaszkodott, emellett vitarendezési lehetőség is a rendelkezésére állt. Az EU 2024-ben folytatta együttműködési projektek végrehajtását **Közép-Amerikában**³¹ és **Délkelet-Ázsiában**, többek között a „Kereskedelem a tisztességes munkáért” projekt (4 millió EUR a 2024–2027 közötti időszakban) 2. szakasza révén. E projekt célja a munkaügyi normák végrehajtásának javítása, különösen Bangladesben, Mongóliában, a Fülöp-szigeteken és Vietnámban. A „Felelős üzleti magatartás a zöld, digitális és reziliens ellátási láncokért Ázsiában” kezdeményezésen keresztül az EU továbbra is támogatta az OECD és a térségbeli partnerországai munkáját azzal, hogy felhívta a figyelmet a nemzetközileg elfogadott felelős üzleti magatartási normák végrehajtására, és ehhez kapcsolódóan támogatta a kapacitásépítést.

Együttműködés belső tanácsadó csoportokkal

2024 végén lezárult az a civil társadalmi mechanizmusok kereskedelmi megállapodások keretében történő megvalósításának támogatására irányuló **uniós projekt**, amely a Bizottság megbízásából 2018-ban indult **3 millió EUR költségvetéssel**. A belső tanácsadó csoportok észrevételeinek köszönhetően **új pénzügyi eszköz** jön létre a belső tanácsadó csoportok működésének támogatása céljából, lehetővé téve a támogatásukat több szabadkereskedelmi partnerországban, köztük az andoki és a közép-amerikai országokban is. Az új támogatási eszköz (amelynek költségvetése két évre **1,5 millió EUR**, és egyszer megújítható) az EU-ban

³⁰ [A kereskedelmi és nemek közötti egyenlőségről szóló CETA-ajánlás: 2020–2021. évi EU–Kanada munkaterv.](#)

³¹ <https://www.euroclima.org/en/mapas-2021-en>.

és a fejlődő partnerországokban működő belső tanácsadó csoportok munkáját finanszírozza majd. Az e projektekre vonatkozó új szerződés hatályát úgy alakították ki, hogy lefedje a belső tanácsadó csoportok tagjainak igényeit, például további szakértői véleményeket, az üléseken történő jegyzetelést és a belső tanácsadó csoportok partnerországokban történő titkársági támogatását az ülések megszervezésének elősegítése érdekében.

A partnerországokban a **helyzetet** helyi szinten **figyelemmel kísérő** európai és partnerországi belső tanácsadó csoportok egyaránt hozzájárulnak a Bizottság álláspontjának kialakításához kereskedelemre és a fenntartható fejlődésre vonatkozó kötelezettségvállalások végrehajtásának biztosítása terén. Az alábbiakban található néhány példa.

Példák a belső tanácsadó csoportok észrevételeire

- Az uniós civil társadalmi szervezetek által Vietnámban egyes környezetvédelmi aktivistákkal vagy szakszervezeti képviselőkkel szembeni **emberi jogi jogsértésekkel** kapcsolatosan felvetett kérdések előmozdítják az EU Vietnámmal ez ügyben folytatott megbeszéléseit.
- Az **EU–Kanada belső tanácsadó csoport** által szolgáltatott információk mindkét fél számára hozzájárultak a kereskedelemre és a fenntartható fejlődésre vonatkozó EU–Kanada közös **munkaterv** fellendítéséhez.
- Az **EU–Japán belső tanácsadó csoport** által szolgáltatott példák ráirányították a figyelmet arra a Japánban zajló nagyszabású reklámkampányra, amelyet a Reklámfelülvizsgálati Szervezet feltételezett zöldrefestés miatt vizsgált. Mindez beépült az e területre vonatkozó – az EU-ban már jelenleg is alkalmazott – szabályozott megközelítés megalapozottságáról folytatott megbeszélésekbe.
- A Grúziában tapasztalható politikai bizonytalanságra és demokratikus hanyatlásra tekintettel a civil társadalmi szervezetek aggodalmukat fejezték ki a családi értékekről és a kiskorúak védelméről szóló **grúz törvényjavaslat tervezetének** a 111. sz. (a foglalkoztatásból és a foglalkozásból eredő hátrányos megkülönböztetésről szóló) és a 190. sz. (erőszak és zaklatás elleni) ILO-egyezménnyel való összeegyeztethetőségét illetően, és kérték a törvényjavaslat visszavonását.

III. A kkv-k támogatása abban, hogy megtalálják helyüket a globális kereskedelemben

2024 folyamán a Bizottság fenntartotta határozott elkötelezettségét amellyel, hogy támogassa az uniós vállalkozásokat – különösen a kkv-kat – abban, hogy a lehető legteljesebb mértékben kihasználhassák az uniós kereskedelmi megállapodásokat.

A. Az Access2Markets platform korszerűsítése és népszerűsítése

Az **Access2Markets platform** 2020-as elindítása óta 12 millió látogatót vonzott. 2024-ben több mint hárommillióan kerestél fel, amely az eddigi éveket tekintve a legnagyobb látogatószám. A Bizottság egyúttal képzésben részesített 14 000 érdekelt a platform használatáról, lehetővé téve számukra, hogy ingyenes, többnyelvű információkhoz jussanak. Az Access2Markets platformot rendszeresen korszerűsítik, hogy még egyértelműbb, felhasználóbarátabb és hasznosabb legyen a nemzetközi terjeszkedést tervező európai kkv-k számára. A platform immár új szolgáltatási statisztikákkal bővült.

- **A származási szabályok önértékelési eszköze (ROSA)** értékes erőforrás, amely lehetővé teszi a vállalatok számára annak felmérését, hogy a termékeik megfelelnek-e az uniós kereskedelmi megállapodás szerinti preferenciális elbánás feltételeinek. Az eszköz 2024-ben jelentős fejlesztéseken esett át, hogy valamennyi uniós nyelven rendelkezésre álljon, és az Új-Zélanddal kötött szabadkereskedelmi megállapodásra is kiterjedjen. Az eszköz immár 32 megállapodást, valamint az általános vámkedvezmény-rendszer szerinti feltételeket öleli fel.
- A **„My Trade Assistant for Services and Investment”** 2022-ben elindított online eszköz, amely gyakorlati információkat nyújt az uniós szolgáltatók által az EU-n kívüli export esetén teljesítendő követelményekről. Ezt az eszközt havonta átlagosan 2000 alkalommal veszik igénybe. A 2024. évi bővítésének köszönhetően az eszköz immár több mint 100 szolgáltatási ágazatra, többek között az üzleti és szakmai szolgáltatásokra, a pénzügyi szolgáltatásokra, a távközlési szolgáltatásokra és a közlekedési szolgáltatásokra terjed ki a következő nyolc országban: Kanada, Kína, Hongkong Különleges Közigazgatási Terület, Japán, Norvégia, Svájc, az Egyesült Királyság és az Egyesült Államok. 2025-ben Brazíliára, Indiára, Mexikóra és Dél-Afrikára vonatkozó információkat is feltöltöttek a „My Trade Assistant for Services and Investment” eszközbe.
- A **„My Trade Assistant for Procurement”** eszköz segítséget nyújt az uniós vállalkozások számára annak megállapításában, hogy egy adott közbeszerzési pályázat az EU valamelyik kétoldalú kereskedelmi megállapodásának hatálya alá tartozik-e. Az eszköz az Egyesült Államokra, Kanadára, Japánra, az Egyesült Királyságra, valamint 2025 óta Svájcra, Norvégiára, Izlandra, Liechtensteinre, Albániára, Bosznia-Hercegovinára, Szerbiára, Észak-Macedóniára, Koszovóra és Montenegróra terjed ki.
- Az Access2Markets platform 2023-ban bővült az **Access2Conformity** eszközzel, amely segítséget nyújt az uniós exportőrök számára annak meghatározásában, hogy az Unión belül hol tudják elvégeztetni termékeik megfelelőségi vizsgálatát és tanúsítását, amikor olyan harmadik országokba exportálnak, amelyekkel kölcsönös elismerési megállapodást kötöttek az EU-val. Az eszköz jelenleg Ausztráliára, Kanadára, Japánra, Új-Zélandra, az Egyesült Államokra és Svájcra terjed ki.

- A **Procurement4Buyers** eszköz 2024 júniusában került fel az Access2Markets platformra. Az eszköz segíti az uniós ajánlatkérő szervezetek megértésében, mely közbeszerzési eljárásokat kell megnyitniuk megkülönböztetésmentes módon egyes harmadik országbeli ajánlattevők, áruk és szolgáltatások előtt. Ezáltal garantálható az EU harmadik országokkal szembeni közbeszerzési kötelezettségvállalásainak átláthatósága.

B. A kkv-k támogatása a nemzetközi kereskedelmi megállapodások lehető legteljesebb mértékű kihasználásában

A nemzetközi kereskedelem különféle előnyöket kínál a gazdaság, a vállalkozások és a fogyasztók számára. A 2023. évi adatok azt mutatták, hogy a kkv-k az EU-ból exportáló vállalatok mintegy 95 %-át teszik ki, az exportjuk értéke viszont az összkivitel csupán 30 %-a volt. A Bizottság 2024-ben ismét fokozta erőfeszítéseit, hogy segítse a kkv-kat a nemzetközi jelenlétük növelésében.

Enterprise Europe Network

Az Enterprise Europe Network³² támogatja a nemzetközi ambíciókkal rendelkező kkv-kat, köztük az induló és a növekvő innovatív vállalkozásokat is. Üzleti partnerségi szolgáltatásokat, piacralépési és import-/exporttámogatást, valamint szabályozási iránymutatást kínál.

Az Enterprise Europe Network e célból szorosan együttműködött az uniós kkv-k számára kiemelt jelentőséggel bíró nemzetközi piacokon – többek között Japánban, Dél-Koreában, Szingapúrban, Vietnámban, Indiában, Kanadában, Chilében, az Egyesült Királyságban és az Egyesült Államokban – létrehozott kapcsolattartó pontokkal.

2024. szeptember 30-án nyílt felhívás³³ jelent meg az Enterprise Europe Network megerősítésére és további, stratégiai jelentőségű harmadik országokra való kiterjesztésére. A nyílt felhívás célja az Enterprise Europe Network új vállalkozástámogató szervezetekkel, úgynevezett „nemzetközi hálózati partnerekkel” történő bővítése és a gyakorlat tapasztalataik hasznosítása volt.

Az Enterprise Europe Network 2024 decemberében online felmérést végzett a helyi vállalkozásoknak a nemzetközivé válást elősegítő szolgáltatásokat nyújtó tanácsadói körében. A felmérés főbb megállapításait az alábbiakban ismertetjük.

- Az Enterprise Europe Network tanácsadóinak mintegy **egyharmada** rendelkezett olyan ügyfelekkel, akik azzal kapcsolatban kértek támogatást, miként élhetnek az **uniós kereskedelmi megállapodásokkal** összefüggésben alacsonyabb vámok és szabályozási összehangolás előnyeivel.

³² <https://een.ec.europa.eu/>.

³³ <https://een.ec.europa.eu/news/open-invitation-join-enterprise-europe-network-international-network-partner>.

- Az Enterprise Europe Network tanácsadóinak mintegy 45 %-a nyújtott rendszeresen támogatást az uniós kereskedelmi megállapodásokhoz kapcsolódóan. Az Enterprise Europe Network tanácsadóinak több mint egyharmada irányította az ügyfeleket nagyobb mértékben szakosodott szolgáltatókhoz.
- Az **Enterprise Europe Network tanácsadóinak több mint 40 %-a** már ért el eredményeket, illetve írt **sikertörténeteket** az ügyfeleinek nyújtott kereskedelmi szolgáltatásokkal kapcsolatban.
- Az Enterprise Europe Network tanácsadóinak több mint kétharmada rendszeresen (vagy legalábbis alkalmanként) használta az EU Access2Markets platformját.

Az Enterprise Europe Network 2024-ben a YouTube-on közvetített³⁴, az uniós kereskedelmi megállapodások megismertetésére irányuló webináriumokat támogatott és tartott, többek között az alábbi témakörökben:

- kiviteli vizsgálat és igazolás – a megfelelőségértékelések tartalmáról szóló kölcsönös elismerési megállapodások előnyei,
- üzleti tevékenység folytatása Új-Zélandon: tudnivalók az EU–Új-Zéland kereskedelmi megállapodás végrehajtásáról,
- üzleti tevékenység folytatása Vietnámban: lehetőségek feltárása a helyi agrár-élelmiszeripari ágazatban.

Az Enterprise Europe Network honlapján megtalálhatók az Enterprise Europe Network üzleti tanácsadói által végzett munka konkrét eredményei, valamint példák arra, hogyan segítették az uniós kkv-kat a kereskedelmi lehetőségek kihasználásában³⁵.

Piacrajutási Napok

A Bizottság a tagállamokkal együttműködve folytatta Piacrajutási Napok szervezését. Ezek a különböző uniós tagállamokban tartott rendezvények hozzájárultak ahhoz, hogy a vállalkozások nemzeti és helyi szinten is alaposabban megismerjék az uniós kereskedelmi megállapodások előnyeit. 2024-ben Franciaországban, Ausztriában, Németországban, Belgiumban, Hollandiában és Magyarországon voltak Piacrajutási Napok. A kereskedelmi jogérvényesítési főtisztviselő részt vett ezeken a rendezvényeken, ahol közel 700 érdekelt fél gyűlt össze, hogy megvitassa a harmadik országbeli piacokra való bejutás sajátos kihívásait és a kereskedelmi megállapodások versenylőnyeit.

Tanulmány a kkv-k nemzetközivé válására vonatkozó uniós stratégiáról

A Bizottság 2025. február 3-án tanulmányt tett közzé³⁶ a kkv-k nemzetközivé válására vonatkozó uniós stratégiáról. A tanulmányban feltérképezte és elemezte a meglévő nemzeti és

³⁴ https://www.youtube.com/playlist?list=PLq0qsbVGoO6EO_q6ho_ip0x9IgDTRRAJd.

³⁵ <https://een.ec.europa.eu/success-stories>.

uniós támogatási intézkedéseket, valamint feltárta a hiányosságokat, az átfedéseket és a fejlesztési lehetőségeket. Ajánlásokat fogalmazott meg a meglévő nemzeti és uniós források hatékonyabb felhasználására vonatkozóan. A tanulmány eredményeit a 2025. február 7-i munkaértekezleten³⁷ ismertette. A Bizottság jelenleg dolgozik a tanulmány legfontosabb ajánlásainak végrehajtásán.

Az uniós kereskedelmi megállapodások kkv-król szóló fejezeteinek végrehajtása

EU–Kanada átfogó gazdasági és kereskedelmi megállapodás (CETA). Az EU és Kanada a kkv-kapcsolattartó pontjaik közötti rendszeres egyeztetéseket követően 2024 decemberében hároméves (a 2025–2027 közötti időszakra vonatkozó) cselekvési tervről³⁸ állapodott meg a kkv-kra vonatkozó CETA-ajánlás végrehajtása céljából.

EU–Japán gazdasági partnerségi megállapodás. Az EU és Japán kkv-kapcsolattartó pontjai 2024. szeptember 20-án tartották a gazdasági partnerségi megállapodás alapján a negyedik ülésüket, amelyet 2024. november 11-én külön ülés követett Brüsszelben. Mindkét fél beszámolt a gazdasági partnerségi megállapodás információmegosztási rendelkezéseinek végrehajtására irányuló legújabb kezdeményezéseiről, valamint azokról az egyéb tevékenységekről, amelyek célja, hogy több kkv-t ösztönözzenek a gazdasági partnerségi megállapodás előnyeinek kihasználására. A kkv-kapcsolattartó pontok közös tevékenységi jelentése elérhető online³⁹. Emellett az EU–Japán Ipari Együttműködési Központ⁴⁰ továbbra is meghatározó szerepet játszott a kkv-k támogatásában. A japán piacra sikeresen bejutó uniós kkv-kat bemutató példák elérhetők online⁴¹.

EU–Új-Zéland szabadkereskedelmi megállapodás. Az EU–Új-Zéland szabadkereskedelmi megállapodás 2024. május 1-jei hatálybalépését követően az EU és Új-Zéland kkv-kapcsolattartó pontjai 2024. december 11-én tartották első ülésüket. Megvitatták a kkv-król szóló fejezet szerinti információmegosztási kötelezettségvállalások végrehajtása terén elért eredményeket, a későbbi ülések lényeges témaköreit és a további munka strukturálásának módját.

Kereskedelmi Világszervezet (WTO)

2024-ben az EU közreműködött a WTO, a Nemzetközi Kereskedelmi Központ és az ENSZ Kereskedelmi és Fejlesztési Konferencia által közösen irányított kezdeményezés, a Globális Kereskedelmi Információs Szolgálat⁴² kialakításában, amelynek célja a piackutatás egyszerűsítése a kereskedelmi és üzleti információk egyetlen online portálon történő

---

³⁶ https://single-market-economy.ec.europa.eu/publications/study-european-union-smes-internationalisation-strategy_hu.

³⁷ https://single-market-economy.ec.europa.eu/news/hybrid-workshop-sme-internationalisation-2025-02-10_hu.

³⁸ <https://circabc.europa.eu/ui/group/09242a36-a438-40fd-a7af-fe32e36cbd0e/library/8c22233e-aa1c-4d70-9f0e-abcd021fc1f7/details>.

³⁹ <https://circabc.europa.eu/ui/group/09242a36-a438-40fd-a7af-fe32e36cbd0e/library/619f8187-79fe-4141-9756-ca58c042333d/details>.

⁴⁰ <https://www.eu-japan.eu/>.

⁴¹ <https://www.eu-japan.eu/eubusinessinjapan/procedures/import-export/case-studies-and-success-stories>.

⁴² <https://globaltradehelpdesk.org/en>.

összeajjtásával. Az EU részt vett a WTO 13. Miniszteri Konferenciáján, amelyet 2024. február 26. és március 2. között tartottak Abu-Dzabiban. A konferencián két dokumentumot tettek közzé *Access to finance for women-led micro, small and medium-sized enterprises ('MSMEs'): a compendium of financial inclusion initiatives*⁴³ (Nők által vezetett mikro-, kis- és középvállalkozások [mkkv-k] finanszírozási eszközökhöz való hozzáférése – pénzügyi befogadási kezdeményezések gyűjteménye) és *A compendium of special provisions for MSMEs in Authorized Economic Operator (AEO) Programs*⁴⁴ (Az engedélyezett gazdálkodói programokban részt vevő mkkv-kra vonatkozó különleges rendelkezések gyűjteménye) címmel, az EU pedig jelentősen hozzájárult mindkettő elkészítéséhez.

2024 folyamán az EU a WTO mkkv-kkal foglalkozó, 103 országot tömörítő informális munkacsoportjának⁴⁵ négy ülésén is részt vett, ahol ismertette a WTO-tagoknak az Enterprise Europe Networköt, az állat- és növényegészségügyi bizonyítványok online platformját, a TRACES-t, valamint a 2020. decemberi mkkv-csomag végrehajtása érdekében hozott intézkedéseket.

IV. Az akadályok felszámolása és megoldások keresése

IV.1. Aktuális helyzet és 2024-ben tapasztalt tendenciák

A globális kereskedelmi környezetet 2024-ben egyre inkább a folyamatos geopolitikai feszültségek, a gazdasági ingadozások és a kereskedelempolitikákban bekövetkezett változások együttes jelenléte alakította. Az országok és a kereskedelmi blokkok nehezen találták az egyensúlyt a belföldi iparágak védelme, illetve a szabad és méltányos kereskedelmi rendszer meglétének biztosítása között.

Az EU egyes kereskedelmi partnerországai esetében az iparpolitika előnyben részesített eszközeivé válnak az importkorlátozások, a helyi tartalmi követelmények, a diszkriminatív gyakorlatok és – általánosabban véve – az import helyettesítésére irányuló intézkedések (például különféle importokra vonatkozó nem automatikus engedélyek), különösen a déli szomszédságban⁴⁶, de Ázsiában is.

Az uniós vállalkozások továbbra is szembesültek az ipari fejlesztéshez és feldolgozáshoz szakpolitikai mozgásteret teremtő, (kritikus jelentőségű) nyersanyagokra irányuló exportkorlátozási intézkedésekkel, amelyeket különösen a délkelet-ázsiai (például Indonézia nikkélércre vonatkozó exporttilalma), a távol-keleti (például Kína ritkaföldfém-kivitelre vonatkozó korlátozásai) és a szubszaharai afrikai partnerországok (például Ghána és Tanzánia

---

⁴³ [directdoc.aspx \(wto.org\)](https://directdoc.wto.org)

⁴⁴ [INFMSMEW47R1.pdf](https://infmsmew47r1.pdf)

⁴⁵ https://www.wto.org/english/tratop_e/msmes_e/msmes_e.htm.

⁴⁶ A déli szomszédság 10 partnerországból áll (Algéria, Egyiptom, Izrael, Jordánia, Libanon, Líbia, Marokkó, Palesztina, Szíria és Tunézia), amely az európai szomszédságpolitika keretében folytat együttműködést az EU-val.

vagy újabban a Namíbia és Zimbabwe által a lítium kivitelére bevezetett tilalom) hoztak, de az Egyesült Államok is úgy döntött, hogy több mint 120 ország, köztük uniós tagállamok számára korlátozza a kivitel útján való hozzáférést fejlett félvezetőkhoz.

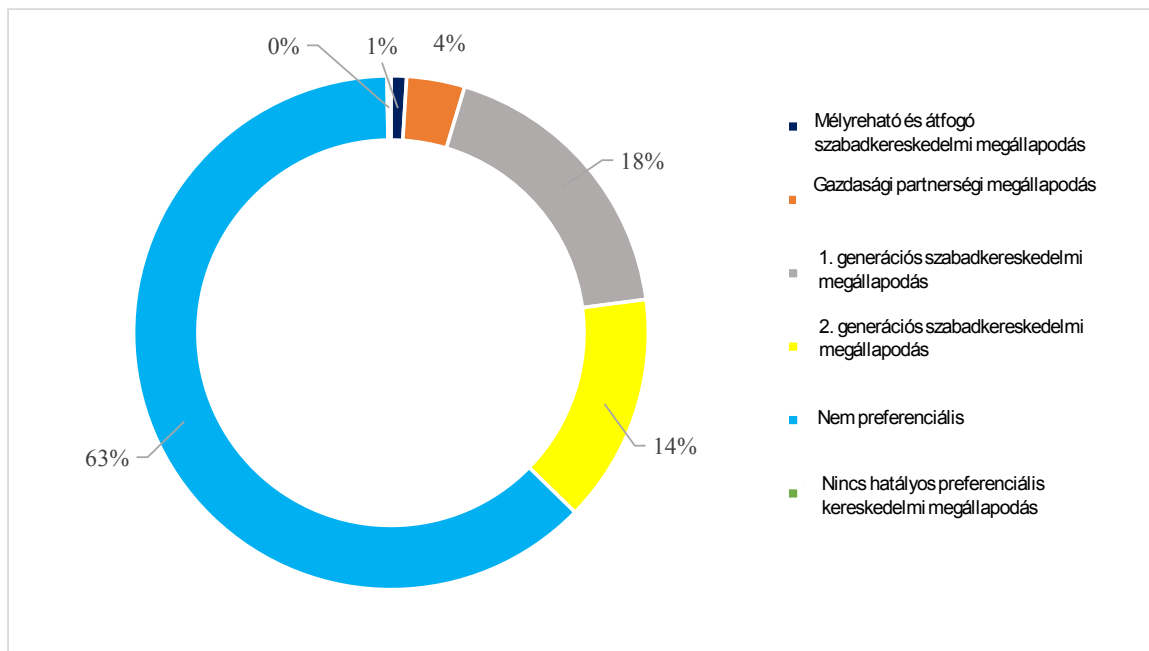
Ismét előtérbe került a **kereskedelmi akadályok és protekcionista intézkedések felszámolásának és a közöttük való eligazodásnak** a fontossága, és továbbra is aggodalomra ad okot, mivel összesen **23 új akadályt vettek nyilvántartásba**. A többségük egészségügyi és növényegészségügyi intézkedés (kilenc új akadály) volt, majd a kereskedelem technikai akadályai (öt új akadály) és a szolgáltatásnyújtás akadályai (négy új akadály) következtek.

A. A 2024. december 31-ig nyilvántartásba vett kereskedelmi és befektetési akadályok számbavétele

67 harmadik országból összesen **410 piacrajutási akadály** szerepelt a Bizottság Access2Markets adatbázisában 2024 végén. Az akadályok száma tehát a 2023 végén nyilvántartásba vett 423-hoz képest 13-mal csökkent. A csökkentés – a korábbi évekhez hasonlóan – kettős stratégia végrehajtásának tudható be: először is proaktívan együtt kell működni a partnerországokkal az uniós exportőröket érintő kereskedelmi akadályok felszámolása érdekében, másodsor pedig rendszeres belső felülvizsgálatokat kell végezni a tényleges piacrajutási nehézséget már nem jelentő, elavult bejegyzések törlése céljából.

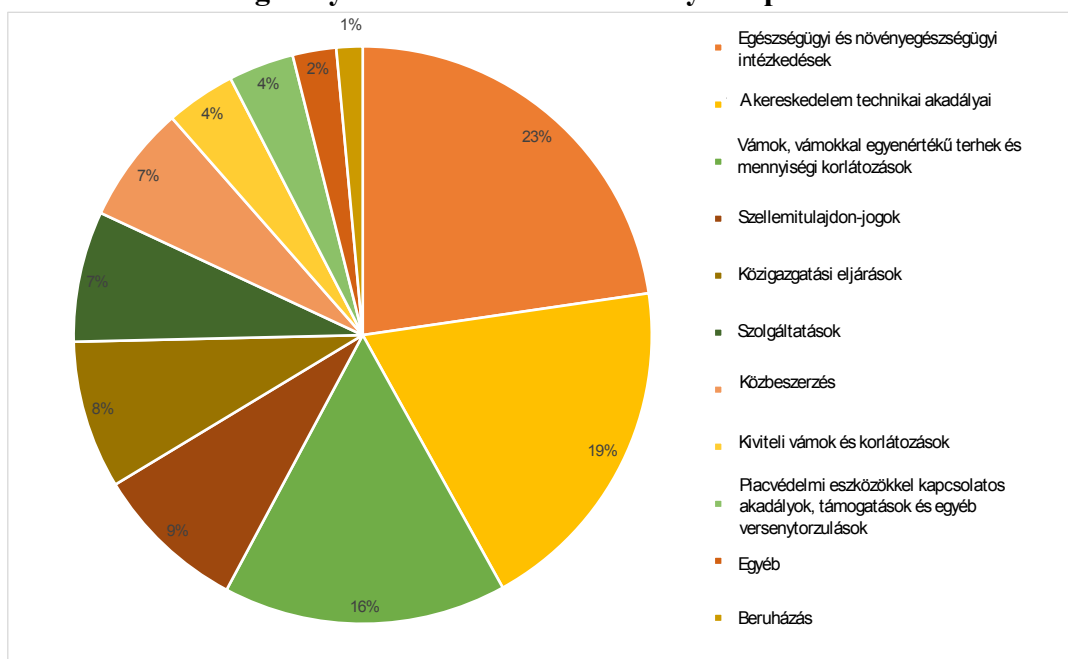
A földrajzi eloszlást illetően 2024-ben a legtöbb piacrajutási akadály **Oroszországban (32), Indiában (31) és Kínában (30)** volt, majd az Egyesült Államok (24), Brazília és Indonézia (mindegyikben 18) következett. Ez az általános mintázat nagyjából összhangban van a 2023. évvel, noha bár az élen álló három ország sorrendje megváltozott, mivel Oroszország és India megelőzte Kínát. Brazíliában és Indonéziában nem változott az akadályok száma. A legalább 10 akadállyal rendelkező harmadik országok közé tartozott még Dél-Korea (17), Törökország (14), Malajzia, Ausztrália és Algéria (mindegyikben 11), valamint Mexikó, Thaiföld és Marokkó (mindegyikben 10). Amint az alábbi 6. ábrán látható, a kereskedelmi akadályok 63 %-át nem preferenciális kereskedelmi partnerországok vezették be.

6. ábra: A kereskedelmi akadályok eloszlása megállapodástípus szerint

Amint az alábbi 7. ábra mutatja, 2024-ben az **egészségügyi és növényegészségügyi intézkedések** képezték az akadályok **legnagyobb kategóriáját**: az ide tartozó 93 akadály a nyilvántartásba vett összes akadály 23 %-át tette ki, ugyanúgy, mint 2023-ban. A kereskedelem technikai akadályai alkották a második legnagyobb kategóriát 79 akadállyal, míg a vámok, a vámokkal egyenértékű intézkedések és a mennyiségi korlátozások összesen 65 akadályt jelentettek. A három legnagyobb kategória együttesen az összes aktív kereskedelmi akadály 58 %-át tette ki 2024 végén.

7. ábra: A 2024 végén nyilvántartásba vett akadályok típusai

A tendenciákat tekintve 2024-ben számottevő csökkenés következett be különösen két kategóriában: az egyiket a vámok és a mennyiségi korlátozások alkották, amelyeknél 70-ről 65-re mérséklődött az akadályok száma, a másikat pedig a kiviteli vámok és korlátozások képezték, amelyeknél 20-ról 16-ra csökkent az akadályok száma. Az egészségügyi és növényegészségügyi intézkedések szintén csökkenő pályán maradtak: összesítve közel 15 %-kal csökkent a számuk 2020 óta, megszilárdítva az ötéves tendenciát. Ehhez hasonlóan a vámok és a mennyiségi korlátozások, valamint a közigazgatási eljárások száma egyaránt 17 %-kal lett kevesebb ugyanebben az időszakban. A közbeszerzéssel kapcsolatos akadályok esetében 2020-hoz képest 4 %-os csökkenés mutatható ki.

Az összes többi kategóriában a 2020 végi adatokhoz viszonyítva nagyjából stabil maradt az akadályok száma.

B. A kereskedelmi és beruházási akadályok számának alakulása a 2020–2024 közötti időszakban

Az újonnan nyilvántartásba vett akadályok száma 2023-hoz viszonyítva tovább nőtt 2024-ben, ugyanakkor jóval elmaradt a Covid19-világjárvány előtti szinttől. Összesen 23 új akadályt vettek nyilvántartásba 2024-ben, tehát a 2023. évi 16-hoz képest többet.

Kategória	2020	2021	2022	2023	2024
Egészségügyi és növényegészségügyi intézkedések	13	2	3	3	9
A kereskedelem technikai akadályai	5	6	2	3	5
Vámok, vámokkal egyenértékű terhek és mennyiségi korlátozások	5	2	3	4	2
Közigazgatási eljárások	5	1	0	4	2
Szolgáltatások és befektetések	4	1	0	0	4
Egyéb intézkedések ⁵⁵	4	2	0	0	0
Személytulajdon-jogok	1	0	2	0	1
Közbeszerzés	3	2	0	0	0
Kiviteli vámok és korlátozások	1	0	0	2	0
Mindösszesen	41	16	10	16	23

A legnagyobb növekedés az egészségügyi és növényegészségügyi intézkedéseknél mutatható ki, amelyek esetében kilenc új akadályt vettek nyilvántartásba, vagyis többet, mint az előző három év bármelyikében. A kereskedelem újonnan nyilvántartásba vett technikai

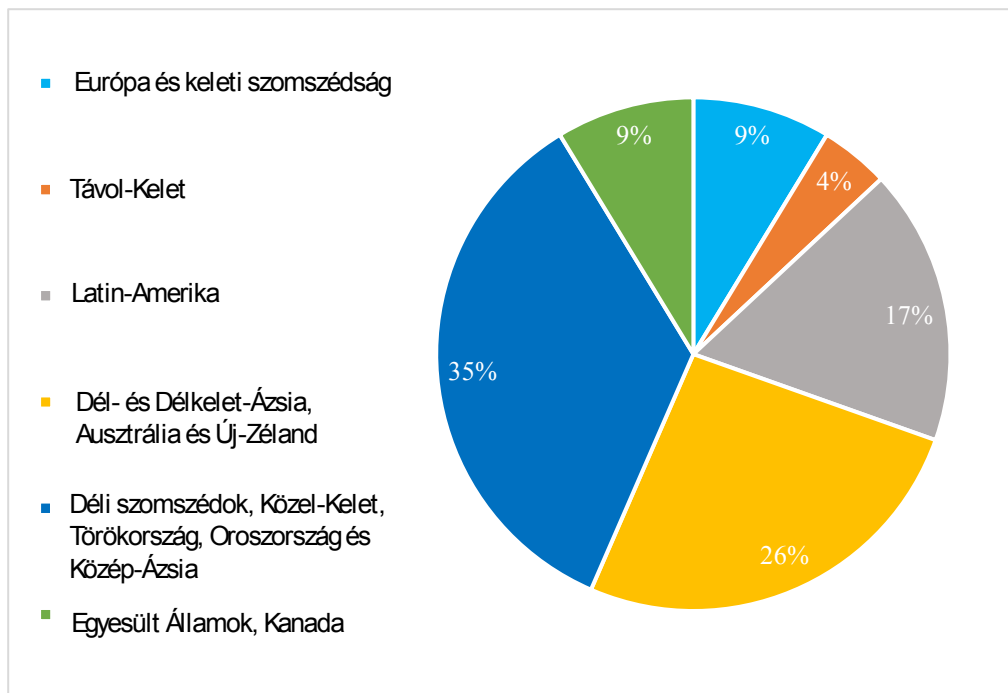
akadályainak száma is ötre nőtt, míg 2023-ban három volt. Ezzel szemben a vámok, a vámokkal egyenértékű intézkedések és a mennyiségi korlátozások száma a 2023. évi négyről kettőre csökkent. A szolgáltatások és beruházások kategóriájában négy új akadályt vettek nyilvántartásba, míg az előző két évben egyet sem.

Amint az alábbi táblázat mutatja, 2024-ben változatlanul a mezőgazdaság és a halászat volt a leginkább érintett ágazat 10 új akadállyal, ami több mint kétszerese a 2023. évi számnak. A szolgáltatások esetében is növekedés volt tapasztalható négy új intézkedéssel, az előző évi egyhez képest. Új akadályokat vettek nyilvántartásba olyan, korábban nem érintett iparágakban, mint a kozmetikai, az elektronikai, a fa- és papír-, a textil- és bőr-, valamint a kerámia- és üvegyipar. Ezzel szemben a horizontális intézkedések száma nullára csökkent.

Ágazat típusa	Új akadályok 2022	Új akadályok 2023	Új akadályok 2024-ben
Mezőgazdaság és halászat	5	4	10
Horizontális	3	5	0
Borok és szeszes italok	1	1	1
Egyéb ágazatok	1	1	0
Gépjárműipar	0	2	0
Gyógyszeripari termékek	0	2	2
Bányászat	0	1	0
Szolgáltatások	0	1	4
Kerámia és üveg	0	0	1
Kozmetikumok	0	0	2
Elektronika	0	0	1
Fa, papír és papírost	0	0	1
Textil és bőr	0	0	1
Összesen	10	16	23

Az alábbi 8. ábra a 2024-ben nyilvántartásba vett új kereskedelmi akadályok földrajzi eloszlását szemlélteti. Ismét a **déli szomszédságban** vették nyilvántartásba a legtöbb új kereskedelmi akadályt, összesen nyolcat. Mögötte szorosan következett Dél- és Délkelet-Ázsia, Ausztrália és Új-Zéland, mindegyik hat új akadállyal.

8. ábra: A 2024-ben nyilvántartásba vett új akadályok földrajzi eloszlása

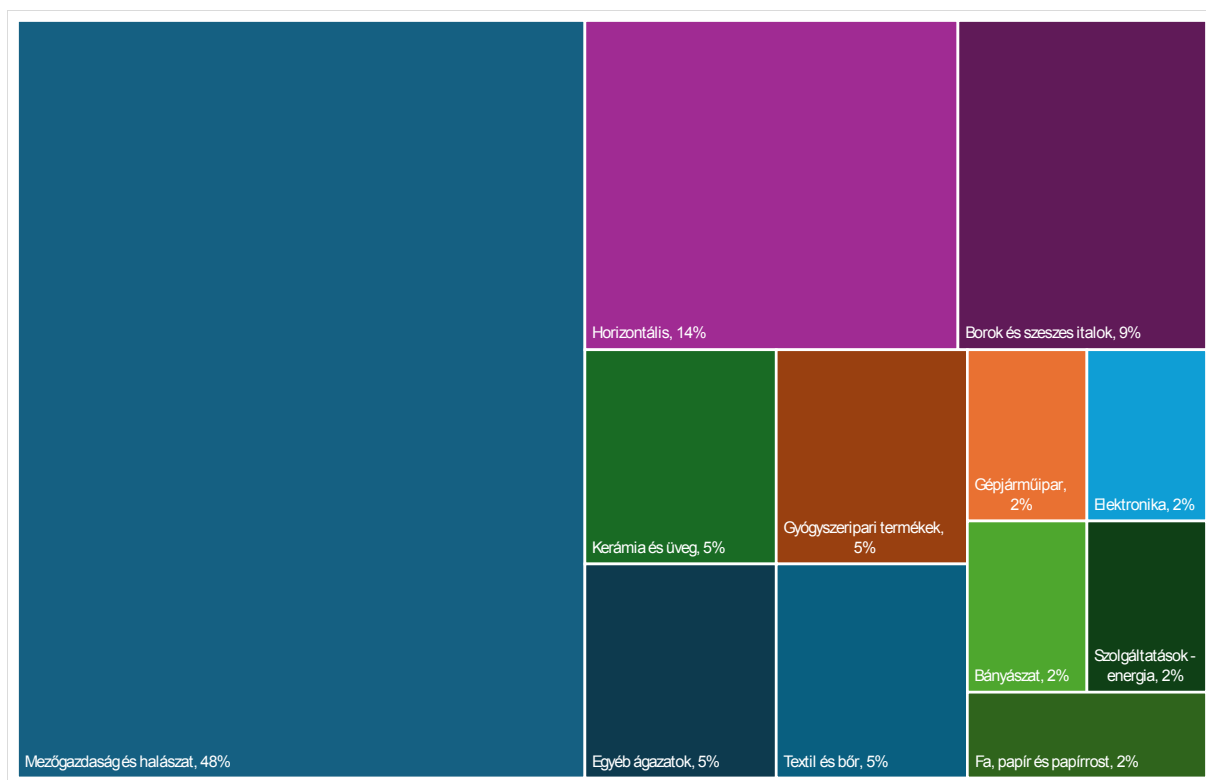
C. 2024-ben felszámolt akadályok

2024-ben előrelépés történt a kereskedelmi akadályok elhárítása terén: **27 partnerországban 44 akadályt sikerült részben vagy teljesen felszámolni**. Ennek elérését a diplomáciai megkeresések, valamint a kétoldalú kereskedelmi megállapodások szerinti és a WTO-n belüli intézményi mechanizmusok eredményes igénybevétele együttesen tette lehetővé.

A Bizottság minden esetben szorosan együttműködött a tagállamokkal és az uniós érdekelt felekkel a **Piacrajutási Partnerségen** keresztül, amelynek keretében havonta tart üléseket a Bizottságot, a tagállamokat és az uniós vállalkozói szövetségeket tömörítő piacrajutási tanácsadó bizottság. A partnerországokban működő uniós küldöttségek meghatározó szerepet játszottak a kereskedelmi akadályok elhárításában azzal, hogy a gyakorlatban hasznosították szakértelmüket, és megkönnyítették a partnerországok hatóságainak közvetlen megkeresését. A Tanács Kereskedelempolitikai Bizottsága is rendszeresen megvitatta a végrehajtási és érvényesítési kérdéseket, többek között az országspecifikus akadályokkal kapcsolatban.

Az elhárított akadályok többsége (48 %) a **mezőgazdasági és halászati ágazatot** érintette. Emellett az esetek 14 %-ában ágazatközi kérdések merültek fel, amelyek több ágazat termékeihez kapcsolódtak.

9. ábra: Az elhárított akadályok száma ágazatok szerinti bontásban (2024)

A felszámolt akadályok többsége ezúttal is egészségügyi és növényegészségügyi intézkedésekkel volt összefüggésben: 2024-ben 21 akadály szűnt meg, 2025 első hét hónapja is hasonlóan sikeres volt. Amint az alábbi példákból is kitűnik, az ilyen akadályok megelőzése, valamint a tagállami kereskedelmi tanácsadókkal és az érintett ágazati szövetségekkel szoros együttműködésben elért teljes vagy részleges felszámolása közvetlen pozitív hatást gyakorolt az **európai élelmiszeriparra**.

- **Szaúd-Arábia** megszüntette az uniós marhahúsra vonatkozó tilalmat. Ennek eredményeként a Szaúd-Arábiába irányuló uniós marha-, juh- és kecskehúskivitel értéke mintegy 10 millió EUR volt 2024-ben (a legnagyobb részt a marhahús tette ki), a jövőben pedig a növekedése várható.
- Miután **Szingapúr** három hónapra felfüggesztette a Németországból érkező marha- és sertéshús-behozatalt, 2025 áprilisában „oltás nélküli, ragadós száj- és körömfájástól mentes övezetként” ismerte el Németországot, és engedélyezte a kivitel újraindítását. Németország jelenleg Szingapúr egyik fő sertéshús-beszállítója: exportjának értéke 2024-ben 25 millió EUR volt. Szingapúr előzetes jegyzékbevételei feltételek mellett a Portugáliából származó sertéshús és sertéshústermékek kivitelét is jóváhagyta. Az első, 25 tonnás sertéshússzállítmányt 2025 februárjában exportálták Portugáliából Szingapúrba.
- Az **Egyesült Államok** elismerte, hogy Olaszország hivatalosan mentes a sertések hólyagos betegségétől. Ennek eredményeként feloldotta a Toszkánából és Umbriából származó **sertéshúsra és sertéshústermékekre** vonatkozó kereskedelmi

korlátozásokat. E korlátozások megszüntetése jelentősen kedvező hatással lesz bizonyos különleges termékek, különösen a „Finocchiona” és a „Prosciutto di Norcia” oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel ellátott termékek Egyesült Államokba irányuló olasz kivitelére. A „Finocchiona” tanúsított előállításából 13,5 %, a „Prosciutto di Norcia” előállításából pedig 15 % kerül kivitelre az Egyesült Államokba.

- Az **Egyesült Államok** a **juh- és kecskehústermékek** behozatala előtt **is újra megnyitotta a piacát**. Ez várhatóan pozitív hatással lesz az uniós – különösen a spanyolországi – exportőrökre: a becslések szerint a kivitel a 2025. évi 120 tonnáról 750 tonnára növekszik 2027-re, ami évi mintegy 13 millió EUR-nak felel meg.

A 2024-ben megszüntetett akadályok közül öt **a kereskedelem technikai akadályai** közé tartozott, további hét pedig **vámokhoz, vámmal egyenértékű intézkedésekhez vagy mennyiségi korlátozásokhoz** kapcsolódott. Az említett akadályok felszámolása hozzájárult a költségek csökkentéséhez és az uniós exportőrök piacra jutásának javításához. Az alábbiakban néhány példa található a felszámolt akadályokra.

- **Paraguay** megszüntette a kiviteli okmányok konzulátusain történő hitelesítésének díját (évente 22 millió EUR-ba került az uniós importőrök számára), ezáltal pedig jelentős feszültségforrást hárított el az EU és Paraguay közötti kereskedelmi kapcsolatokban.
- A **Dominikai Köztársaság** 2021-ben az uniós küldöttség, a tagállamok és más érintett országok fellépése nyomán úgy határozott, hogy az alkoholtartalmú italok importőreit mentesíti az adóügyi ellenőrzési és nyomkövethetőségi rendszerének (TRAFICO) hatálya alól. Az említett rendszer előírja mindegyik termékegység (például palack, doboz stb.) egyedi címkézését, és a helyi termékekhez viszonyítva jelentősen megnövelte az importált termékek költségét. Az uniós importőrök ezáltal évi mintegy évente 6,5 millió EUR-t takarítanak meg.
- A **Dominikai Köztársaság** 2025-ben az EU-ból származó sajtok, főtt sonkák és zöldségkonzervek behozatalával szembeni hátrányos megkülönböztetést is megszüntette, e termékekre ugyanis a belföldi megfelelőikkel ellentétben 18 %-os hátrány vonatkozott. Kétoldalú és a WTO piacrajutási bizottságában folytatott megbeszélések követően a Dominikai Köztársaság hatóságai megszüntették a hátrányos megkülönböztetést azáltal, hogy a hazai termékekre is kiterjesztették a héát (a zöldségkonzervek és a pulykasonka bizonyos fajtái kivételével). Ez várhatóan kedvez a Dominikai Köztársaságba irányuló uniós sajt- és sonkakivitelnek, amelynek értéke mintegy 50 millió EUR volt 2024-ben.
- A **perui** halászati hatóság módosította a határokon átnyúló szolgáltatásnyújtás lehetővé tételére vonatkozó szabályait, és 2024 novemberében hivatalosan elismerte az egyik uniós laboratóriumot, amely így vizsgáló szervezetként működhet Peruban az élelmiszer- és takarmányexporthoz szükséges egészségügyi és növényegészségügyi bizonyítványok kiállítására. Ennek köszönhetően az uniós laboratórium a

továbbiakban nem ütközik olyan eljárási akadályokba, amelyek például a helyszíni ellenőrzésekből és a személyzetére vonatkozó túlságosan szigorú munkafeltételekből erednek. Ezt az áttörést éveken át tartó tárgyalások előzték meg az EU Peruval kötött kereskedelmi megállapodása keretében a szabályozási akadályok felszámolásáról.

- **Indonézia** feloldotta a textíliák és textiltermékek (például szőnyegek) uniós vállalatok általi behozatalára vonatkozó tilalmat. A tilalom feloldása előtt az uniós textilipari vállalatok kizárólag az indonéz Ipari Minisztériumnál bejegyzett kkv-k kérésére importálhattak félkész anyagokat vagy félkész termékeket.
- **Szaúd-Arábia** 2024-ben és 2025-ben az ellenőrzésekkel járó terhek csökkentésével még inkább megkönnyítette az uniós kerámialapok piacra jutását. Miután a WTO kereskedelem technikai akadályai foglalkozó ülésén és kétoldalú találkozón – többek között a Bizottság kereskedelmi jogérvényesítési főtisztviselőjének 2024. szeptemberi levele útján – számos kísérlet történt a kérdés rendezésére, Szaúd-Arábia végül írásbeli garanciát adott arra vonatkozóan, hogy ellenőrző szervei betartják az uniós exportőrökre rótt ellenőrzési költségekre vonatkozó korlátot. Amióta a kereskedelem akadályairól szóló rendelet alapján lefolytatott vizsgálatot követően megszűntek a felesleges vizsgálatok és termékellenőrzések, a kerámialapok Szaúd-Arábiába irányuló uniós exportja folyamatosan bővül, értéke a 2021. évi 385 millió EUR-ról 2024-ben 502 millió EUR-ra nőtt. Összességében véve a Szaúd-Arábiába irányuló teljes uniós kivitel 30 %-át teszik ki a kerámialapok.
- Az OECD és az EU következetes felhívásait követően **Brazília** 2024 januárjában megreformálta a „transzferárazásra” – vagyis az ugyanazon vállalat fióktelepei által a határokon átnyúlóan biztosított árukért és szolgáltatásokért egymásnak felszámított ár meghatározására – vonatkozó szabályait. Az OECD szokásos piaci árra vonatkozó elvéhez igazított új szabályok szerint az ilyen ügyleteket immár piaci áron kell számlázni. Ez az EU egyik régóta fennálló prioritását tükröző változás az adórendszer nagyobb fokú kiszámíthatóságát eredményezi, visszaszorítja a kettős adóztatást, és egyszerűbbé teszi a szabályok betartását a Brazíliában működő uniós vállalkozások számára. Noha időre van szükség ahhoz, hogy a teljes hatását kifejtse, ez a változás már jelenleg is nagy előrelépést jelent a méltányosabb és kiszámíthatóbb kereskedelmi környezet megteremtése felé.

2024-ben **jól haladt az exportkorlátozások felszámolása.**

- **Törökország** megszüntette a rézhulladék kivitelére vonatkozóan régóta fennálló engedélyezési rendszert, amely a túlságosan korlátozó jellegű feltételei miatt gyakorlatilag exporttilalommal ért fel. A rézhulladékot immár automatikusan nyilvántartásba veszik kivitel céljából.
- **India** és **Banglades** megszüntette a nyersbőrre vonatkozóan régóta fennálló exportkorlátozásait, amelyek egy ideje már hatással voltak az uniós ruha- és bőrparra. **India** eltörölte a nyersbőrre és egyes félkész bőrökre kivetett, túlzott mértékű (világszinten a legmagasabbak közé tartozó, 25–60 %-os) kiviteli vámokat, amelyek

korlátozták az uniós ruhaipart abban, hogy megbízható forrásokból, piaci áron elegendő mennyiségű nyersanyagot szerezzen be. Az alapvám 2025-ben a krómcserezett (wet blue) bőrre vonatkozóan 10 %-ról nullára, a bőrre (crust bőrre) vonatkozóan pedig 20 %-ról nullára csökkent. Banglades 2024-ben részlegesen feloldotta a kiviteli tilalmat, és immár lehetővé teszi nyersbőr és krómcserezett bőr eseti alapon történő kivitelét.

IV.2. A kereskedelmi kötelezettségek két- és többoldalú egyeztetés útján történő érvényesítése: vitarendezés

Noha a legtöbb akadályt továbbra is a szabadkereskedelmi megállapodás bizottságain vagy a WTO bizottságain keresztül a kereskedelmi partnerrel folytatott kétoldalú egyeztetés révén kezelik, egyes esetekben még mindig szükség van a hivatalos vitarendezési eljárásokra, akár kétoldalú megállapodás, akár a WTO keretében. Az utóbbi esetében ezért továbbra is **alapvető fontosságú megőrizni a jogviták WTO-tagok közötti elbírálásának lehetőségét.**

Különösen **a fellebbezés esetén a választottbírói eljárás alkalmazásáról szóló átmeneti megállapodás**, valamint az eseti fellebbezési választottbírói megállapodások segítettek megőrizni a viták WTO-n belüli elbírálását annak ellenére, hogy a WTO Fellebbezési Testülete 2019 óta nem működik, mivel az Egyesült Államok gátolja a tagjai kinevezését. Az átmeneti megállapodás garantálja a részes felei számára a WTO-n belüli, működő vitarendezési rendszerhez való hozzáférést, és biztosítja, hogy a szabályok érvényesíthetők, a kereskedelmi viták pedig elbírálhatók legyenek anélkül, hogy a „légüres térbe” kellene fellebbezni. **Paraguay, Malajzia és az Egyesült Királyság** 2025 első felében történt csatlakozását követően az átmeneti megállapodás a 166 WTO-tagból immár 57-re terjed ki (az uniós tagállamokkal együtt), amely országok a világkereskedelem 57 %-át adják. Az átmeneti megállapodás 2020-ban jött létre, és eredményesnek bizonyult a rendezett módon történő vitarendezés biztosításában.

E jelentés készítésekor az átmeneti megállapodás részes felei közötti jogvitákban nem nyújtottak be fellebbezést „légüres térbe”. Az átmeneti megállapodás szerinti első határozat 2022 decemberében született az EU által indított ügyben (DS591, *Kolumbia – Fagyasztott hasáburgonya*).

2025. április 22-én az EU a DS611. sz. ügyben (*Kína – Perlési tilalmak*) is fellebbezett az átmeneti megállapodás alapján. Július 21-én a WTO fellebbezés ügyében eljáró választottbírája változtatott az eredeti vizsgálóbizottság fontos megállapításain, és egyetértett az EU-val, amely arra a következtetésre jutott, hogy Kína perlési tilalomra vonatkozó politikája nem egyeztethető össze a TRIPS-megállapodással. Ez fontos győzelem az uniós székhelyű csúcstechnológiai vállalatok számára, amelyek kutatási eredményeit aláásták a szóban forgó kínai politikák. Biztosítja, hogy az európai vállalatok továbbra is megvédhessék szellemi tulajdonukat az európai bíróságok előtt.

A **vitarendezés** továbbra is fontos módja az uniós jogérvényesítési intézkedéseknek. A viták megoldásának bevált, szabályokon alapuló megközelítése, amely jogbiztonságot és kiszámíthatóságot biztosít a kereskedők, a vállalkozások és a kormányok számára.

2024 júniusa és 2025 júliusa között összesen öt új jogvita indult:

- az EU 2024. június 14-én **kétoldalú vitarendezési eljárást** indított Algériával szemben az EU–Algéria társulási megállapodás⁴⁷ keretében, és az eljárás keretében konzultációt kért az algériai hatóságoktól több, az uniós exportra és beruházásokra vonatkozó korlátozás kezelése érdekében, ideértve többek között azt a behozatali engedélyezési rendszert, amelynek hatása behozatali tilalommal ér fel, a gépkocsigyártásban helyi inputok használatához kötött támogatásokat, az Algériába árukat behozó vállalatok esetében a külföldi tulajdonra vonatkozó felső korlátot, valamint a kerámia és márvány behozatalára vonatkozó tilalmat. Az EU azért támadja meg az említett kereskedelem- és beruházáskorlátozó intézkedéseket, mert összeegyeztethetetlenek az Algéria által az EU–Algéria társulási megállapodásban tett kötelezettségvállalásokkal. Sajnálatos módon a konzultációk során nem sikerült eloszlatni az EU aggályait. Az EU ezért 2025. július 15-én megtette a következő lépést a jogvitában: választottbírókat jelölt ki,
- Az EU 2024. július 26-án **vitarendezési konzultációkat** kért a **WTO-tól** azzal kapcsolatban, hogy **Tajvan** helyi tartalmi kritériumokat alkalmaz a tengeri szélenergia-projektek esetében (*DS625, Kínai Tajpej – Tengeri szélenergia-projektekbe történő beruházásokkal kapcsolatos intézkedés*). Az EU álláspontja szerint Tajvan helyi tartalomra vonatkozó jogosultsági és odaítélési kritériumai a tengeri szélenergia-projektekre vonatkozó energiatermelési kapacitásfelosztási aukciókon hátrányos megkülönböztetést alkalmazott importált árukkal és szolgáltatásokkal szemben. A konzultációkat követően az EU és Tajvan 2024 novemberében megállapodásra jutott arról, hogy a továbbiakban miként oszlatja majd el Tajvan az EU aggályait. Az EU figyelemmel kíséri ezen kötelezettségvállalások végrehajtását,
- az EU 2024. szeptember 23-án a WTO keretében **vitarendezési konzultációkat** kért **Kínával** az Európai Unióból származó egyes tejtermékek behozatalára vonatkozó szubvencióellenes vizsgálat megindításáról (*DS628, Kína – Egyes tejtermékek behozatalára vonatkozó szubvencióellenes vizsgálat megindítása*). Először fordult elő, hogy az EU a megindításkor emel kifogást valamely vizsgálat ellen. Az EU lépését az a kialakulóban lévő tendencia indokolta, miszerint Kína rövid időn belül megkérdőjelezhető állításokon és elégtelen bizonyítékokon alapuló piacvédelmi intézkedéseket kezdeményezett uniós termékek ellen. Ezzel a lépésével a Bizottság teljesíti azon kötelezettségvállalását, hogy határozottan megvédi az uniós tejipar érdekeit és a közös agrárpolitikát a visszaélészerű eljárásokkal szemben,

---

⁴⁷ <https://circabc.europa.eu/ui/group/09242a36-a438-40fd-a7af-fe32e36cbd0e/library/46ce9fe8-838a-4d71-8dde-9f4cd9976d3e/details?download=true>.

- az EU 2024. november 25-én a WTO keretében **vitarendezési konzultációkat** kért **Kínával** a Kína által az uniós borpárlatra kivetett ideiglenes dömpingellenes vámokról (DS631, *Kína – Az EU-ból származó borpárlatra kivetett ideiglenes dömpingellenes vámok*). Az EU azért kérte a konzultációkat, mert úgy véli, hogy az ideiglenes intézkedések a WTO szabályaiba ütköznek, mivel Kína elégtelen bizonyítékokra és megkérdőjelezhető állításokra alapozta őket (különösen a borpárlatágazatát fenyegető kárral veszélyének fennállására, valamint a kár állítólagos veszélye és a borpárlat EU-ból érkező behozatala közötti ok-okozati összefüggésre vonatkozóan),
- az EU 2025. január 20-án a WTO keretében **vitarendezési konzultációkat** kért **Kínával** a kínai bíróság azon gyakorlatáról, hogy a szabványhoz nélkülözhetetlen szabadalmakra utáni jogdíjak mértékét az egész világra kiterjedően a szabadalom jogosultjának beleegyezése nélkül rögzíti (DS632, *Kína – A szabványhoz nélkülözhetetlen szabadalmak világszintű engedélyezési feltételei*). Az ilyen gyakorlatok megakadályozzák az uniós vállalatokat abban, hogy szellemi tulajdon-jogaik védelme érdekében uniós bíróságokhoz forduljanak, és arra kényszerítenek innovatív európai vállalatokat, hogy világszerte csökkentsék a szabadalmaik utáni jogdíjakat, ami a kínai vállalatok számára előnyös.

Amennyiben az EU késleltető taktikákkal szembesül, vagy a partnerországok nem tesznek eleget a szakértői bizottságok következtetéseiben foglaltaknak, a Bizottság **megfeleléségi eljárást** indíthat, ahogy azt a DS577. sz. ügyben (*USA – Érett olajbogyó*) történt. Miután az Egyesült Államok nem hajtotta végre a megfelelési vizsgálóbizottság 2024. március 14-i jelentésének megállapításaiban foglaltakat, az EU 2024. november 14-én felkérte a WTO Vitarendezési Testületét, hogy engedélyezze a vitarendezési egyetértés 22. cikkének (2) bekezdése szerinti ellenintézkedések bevezetését. Miután az Egyesült Államok választottbírósi eljárást kért az EU által javasolt ellenintézkedések szintjéről, 2024. november 29-én WTO-vizsgálóbizottságot jött létre, az eljárás pedig jelenleg is folyamatban van.

Végezetül a Bizottság folytatta az arra irányuló erőfeszítéseit, hogy **biztosítsa** az EU javára szóló **vizsgálóbizottsági határozatok teljes körű végrehajtását**. Ennek érdekében teljes mértékben kihasználja a WTO vitarendezési rendszere által kínált lehetőségeket. 2024 novemberében a Bizottság a megerősített **jogérvényesítési rendelete**⁴⁸ alapján konzultációt indított arról, milyen hatással vannak az **India** által egyes IKT-termékekre kivetett, a WTO szabályaival összeegyeztethetetlen vámok az indiai intézkedésekkel vagy az esetleges uniós kereskedelempolitikai válaszingérekkel érintett szervezetekre.

IV.3. Az egyablakos ügyintézési pont

A Bizottság **egyablakos ügyintézési pontja** központosított platform, ahol a vállalatok, a szakmai szövetségek és más uniós érdekelt felek hatékonyan bejelenthetik a kereskedelmi

⁴⁸ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/167 rendelete (2021. február 10.) a nemzetközi kereskedelmi szabályok alkalmazása és érvényesítése terén az Unióra ruházott jogok gyakorlásáról szóló 654/2014/EU rendelet módosításáról (HL L 49., 2021.2.12., 1. o.; ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/167/oj>).

akadályokat. Egyszerűsített eljárást biztosít a panaszok vizsgálatához, és az indulása óta eltelt öt évben több mint 180 külső panaszt fogadott. A panaszok túlnyomó többsége (megközelítőleg 97 %-a) piacra jutással kapcsolatos problémákat, 3 %-a pedig kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel kapcsolatos ügyeket érint. Az egyablakos ügyintézési pont 2024-ben ismét eredményes eszköznek bizonyult.

Az egyablakos ügyintézési pont: hogyan működik?

Az Access2Markets platformon külön erre a célra szolgáló online űrlapokon nyújthatók be panaszok. Az egyik űrlap a piacra jutással kapcsolatos problémákra, a másik pedig a kereskedelemmel és a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos ügyekre, valamint az általános vámkedvezmény-rendszerre vonatkozik. Ezeknek az űrlapoknak a célja, hogy az Európai Bizottság Kereskedelmi és Gazdasági Biztonsági Főigazgatósága elegendő információt kapjon előzetes értékelés elvégzéséhez és a megfelelő intézkedések meghatározásához.

A Kereskedelmi és Gazdasági Biztonsági Főigazgatóság 2023 decemberében naprakésszé tette és tovább egyszerűsítette az egyablakos ügyintézési pontra vonatkozó működési iránymutatást⁴⁹ azzal, hogy 120 munkanapos indikatív határidőt vezetett be a kereskedelemmel és a fenntartható fejlődéssel, valamint az általános vámkedvezmény-rendszerrel kapcsolatos panaszok kezelésére.

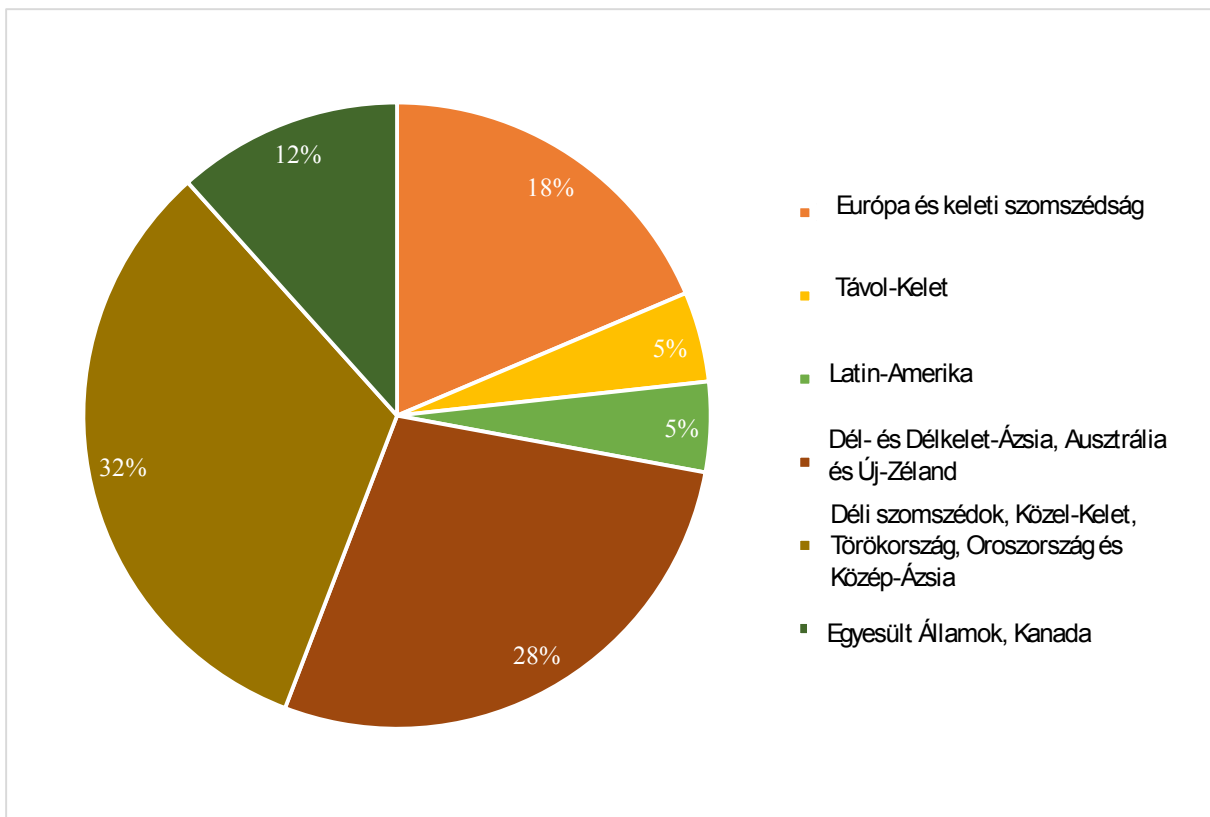
Az ügyek tisztázása érdekében bejelentést megelőző találkozók szervezhetők a leendő panaszosokkal, a panaszok benyújtása után pedig további megbeszélések tarthatók. A Bizottság szükség esetén saját kezdeményezésére (hivatalból) is tehet panaszt.

2024-ben az egyablakos ügyintézési ponthoz **43 panasz** érkezett **24 partnerországban** fennálló kereskedelmi akadályokról, minden földrajzi térségből. A korábbi évekhez hasonlóan a legtöbb panasz (megközelítőleg egyharmaduk) a déli szomszédságot, a Közel-Keletet, Törökországot, Oroszországot és Közép-Ázsiát magában foglaló térséget érintette. Mögötte szorosan következett a Dél- és Délkelet-Ázsiából, Ausztráliából és Új-Zélandból álló térség, amelyhez a panaszok 28 %a kapcsolódott. Európa és a keleti szomszédság⁵⁰ a panaszok közel egyötödében volt érintett. A 2024-ben beérkezett összes panasz mintegy 78 %-a az említett három térséghez köthető.

⁴⁹ https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/form-assets/operational_guidelines.pdf.

⁵⁰ A keleti szomszédság hat kelet-európai és dél-kaukázusi országból (Azerbajdzsán, Belarusz, Grúzia, Moldova, Örményország és Ukrajna) áll, amely az európai szomszédságpolitika keretében folytat együttműködést az EU-val.

10. ábra: Az egyablakos ügyintézési ponthoz 2024-ben benyújtott panaszok térségenként

2024-ben az érdekelt felek széles körétől érkeztek panaszok az egyablakos ügyintézési ponthoz. **A panaszok túlnyomó többségét uniós vállalatok nyújtották be:** 25 önálló vállalattól, 10 európai szakmai szövetségektől, 3 pedig nemzeti ágazati szövetségektől érkezett. További négy panaszt uniós tagállamok nyújtottak be. Ez összhangban van az egyablakos ügyintézési pont elindulása óta megfigyelhető általános tendenciával. Ez idáig az összes külső panasz 89 %-a uniós vállalatoktól, ebből 52 % önálló vállalatoktól, 29 % uniós szintű szövetségektől, 8 % pedig nemzeti szövetségektől érkezett. A fennmaradó 10 %-ot tagállamok nyújtották be.

Eddig az összes benyújtott panasz 48 %-a új vagy meglévő kereskedelmi akadályok azonosításához kapcsolódott.

A 2024-ben beérkezett panaszok közül nem mindegyik vezetett kereskedelmi akadály fennállásának megállapításához. Emellett egyes panaszokkal azért nem lehetett foglalkozni, mert azokat nem uniós érdekelt felek vagy a működési iránymutatás szerint panasz benyújtására jogosult egyéb szervek nyújtották be az egyablakos ügyintézési ponthoz. Számos panasz további feldolgozása azért nem volt lehetséges, mert az egyablakos ügyintézési pont nem kapott elegendő információt a vizsgálat lefolytatásához. Emellett egyes panaszok uniós tagállamokat érintettek, ezért nem tartoztak az egyablakos ügyintézési pont hatáskörébe. Végezetül bizonyos panaszokat azért nem vett nyilvántartásba kereskedelmi akadályként az egyablakos ügyintézési pont, mivel az előzetes értékelésében nem talált bizonyítékot jogsértésre. Ezeket a panaszokat további intézkedés nélkül lezárta.

Gyakorlati példa: Argentína – kerámialapok

Panasz: Az egyablakos ügyintézési ponthoz 2023 végén panasz érkezett egy **Argentína** által elfogadott határozattal kapcsolatban, amely a belföldön gyártott és az importált kerámialapokra egyaránt vonatkozó új importtanúsítási rendszert hozott létre.

Bejelentett probléma: A rendszer arra kötelezte a gyártókat, hogy készíttessenek az Argentin Szabványosítási és Tanúsítási Intézettel (IRAM) harmadik fél által végzett megfelelőségértékelést, mielőtt forgalomba hozhatnák a termékeiket. Ez az intézkedés szükségtelen akadállynak minősült azon uniós gyártók számára, akik már olyan, globálisan elfogadott öntanúsítási szabvány szerint gyártják burkolólapjaikat, amely nem ír elő harmadik fél által végzett megfelelőségértékelést. A rendszer emiatt jelentős gazdasági/adminisztratív terhet rótt az argentin piacon versenyezni kívánó uniós vállalatokra.

Meghozott intézkedés: A Bizottság, különböző tagállamok és a Buenos Aires-i uniós küldöttség közös erőfeszítéseit követően 2024 márciusában találkozóra került sor az argentin kereskedelmi államtitkárral, aki elismerte, hogy a határozat túlzott terhet ró a gyártókra, az argentin végső felhasználókat pedig annak a veszélynek teszi ki, hogy magasabb árat kell fizetniük a kerámialapokért.

Megoldás: 2024. augusztus 30-án új határozatot (236/2024) tettek közzé, amely megszüntette az importőrökre vonatkozó követelményeket. Ehelyett az építőanyagok (köztük a kerámialapok) behozatalának tanúsítására kötelezett vállalatok benyújthatnak a nemzetközi tanúsítási követelményeknek való megfelelésről szóló hiteles nyilatkozatot, amely az IRAM általi tanúsítással egyenértékűnek minősül. Ennek az akadállynak a felszámolásával a becslések szerint évi mintegy 16 millió EUR-t takarítanak meg a kerámialapok Argentínába történő kivitelével foglalkozó uniós exportőrök.